

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME

Briselē, 2004. gada 5. novembrī

14292/04

CONCL 3

PAVADVĒSTULE

No : Prezidentvalsts

Kam : Delegācijām

Temats : **EIROPADOMES SANĀKSME BRISELĒ
2004. GADA 4.-5. NOVEMBRIS**

PREZIDENTVALSTS SECINĀJUMI

Pielikumā pievienoti prezidentvalsts secinājumi, kas pieņemti Eiropadomes sanāksmē Briselē (2004. gada 4.-5. novembris).

1. Eiropadome īpaši apsprieda
 - Lisabonas stratēģijas vidusposma pārskata gatavošanu;
 - brīvības, drošības un tiesiskuma telpu — Hāgas programmu,
 - "Iepazīsti Eiropu".Tā arī apspriedās ar Irākas ministru prezidentu *Alawi* kungu.
2. Eiropadomes sanāksme sākās ar ievadīja Eiropas Parlamenta priekšsēdētāja *Josep Borrell* kunga ievadrunu, kam sekoja viedokļu apmaiņa.
3. Eiropadome ņēma vērā iznākumu, kāds bija Eiropas Parlamenta debatēm par izraudzītās Komisijas apstiprināšanu. Tā pauda gandarījumu par priekšsēdētāja kandidāta *Jose Manuel Barroso* kunga iesniegto jauno Komisijas locekļu kandidātu sarakstu. Padome, kopīgi vienojoties ar priekšsēdētāja kandidātu, pieņēma šo sarakstu. Eiropadome izteica cerību, ka šo Komisiju varēs apstiprināt un tā varēs sākt darbu pēc iespējas ātrāk. .
4. Eiropadome ar patiesu gandarījumu atzīmēja, ka 2004. gada 29. oktobrī Romā visu dalībvalstu vārdā tika svinīgi parakstīts Līgums par Konstitūciju Eiropai.

I. LISABONAS STRATĒGIJA — GATAVOŠANĀS TERMIŅA VIDUSPOSMA PĀRSKATAM

5. Eiropadome apstiprināja to, ka 2000. gada martā Lisabonā sāktais process ir aktuāls un pamatots, lai ievērojami uzlabotu Eiropas valstu tautsaimniecību konkurētspēju, īstenojot līdzsvarotu stratēģiju, kam ir ekonomikas, sociāla un vides dimensija. Tā mudināja Padomi turpināt progresu, kas panākts kopš pavasara sanāksmes un uzturēt tās darba intensitāti. Tā atkārtoti uzsvēra, ka dalībvalstīm ir svarīgi īstenot pasākumus, par ko ir panākta vienošanās.

6. Eiropadome uzsvēra, ka vidusposma pārskats, ko sniegs 2005. gada pavasara Eiropadomei, ir nozīmīgs, lai dotu jaunu impulsu Lisabonas stratēģijai. Šajā sakarā tā atzinīgi novērtēja Augsta līmeņa grupas priekšsēdētāja *Wim Kok* kunga uzrunu, kurā sniegti padomi Eiropas Komisijai, sagatavojoties vidusposma pārskatam. Uzrunai sekoja viedokļu apmaiņa.
7. Eiropadome atzinīgi novērtēja Eiropas Komisijas nodomu Lisabonas stratēģijas īstenošanu joprojām uzskatīt par vienu no galvenajām politikas sastāvdaļām. Tā aicināja Komisiju, ņemot vērā jaunus izaicinājumus, līdz 2005. gada janvāra beigām iesniegt vajadzīgos priekšlikumus vidusposma pārskatam. Šiem visaptverošajiem priekšlikumiem būtu jāņem vērā ziņojums, ko sagatavojusi *Kok* kunga vadītā Augsta līmeņa grupa un jāņem vērā dalībvalstu viedokļi. Tajos jāņem vērā arī gaidāmais Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas pārskats. Eiropadome aicināja Padomi laikus izskatīt šos priekšlikumus un sagaida konkrētus priekšlikumus arī turpmāk, lai sekmīgi īstenotu Lisabonas stratēģiju visās tās dimensijās.
8. Eiropadome ņēma vērā viedokļu apmaiņu, kas notika augstākā līmeņa Trīspusējā sociālo jautājumu galotņu tikšanās laikā un, atzīstot sociālo partneru būtisko nozīmi visos līmeņos, jo īpaši attiecībā uz darba tirgus modernizāciju un pārmaiņu paredzēšanu, aicināja viņus atbalstīt termiņa vidusposma pārskatu, lai varētu efektīvāk īstenot Lisabonas stratēģiju.
9. Eiropadome pauda gandarījumu par to, ka ir uzsākta rīcības programma, lai virzītu uz priekšu kopīgo iniciatīvu par labāku likumdošanu. ES iestādes ir guvušas labus panākumus, attīstot vienotu metodoloģiju ietekmes novērtējumu veikšanai un pielāgojot darba metodes vienkāršošanas programmai, kā paredzēts Starpiestāžu nolīgumā par labāku likumdošanu.

10. Eiropadome atzinīgi novērtēja 21. oktobra Ekonomikas un finanšu padomes (*ECOFIN*) secinājumus. Tā jo īpaši norādīja uz

- atbalstu, kas sniegts tādas vienotas metodikas izstrādei, ko izmanto administratīvā noslogojuma novērtēšanai;
- Komisijas nodomu drīzumā nākt klajā ar paziņojumu par šo jautājumu;
- Komisijas un dalībvalstu sadarbību pilotprojektos šādas metodikas noteikšanai, kas jāpabeidz iespējami drīz 2005. gada laikā.

Eiropadome aicināja Komisiju ieviest šo metodiku pamatnorādēs par ietekmes novērtējumu un darba metodēs vienkāršošanas jomā pēc pilotprojektu pabeigšanas.

11. Eiropadome, atzīstot Eiropas Parlamenta nozīmīgo lomu šajā jomā, atzinīgi novērtēja Komisijas un Padomes gūtos panākumus, izstrādājot Padomes prioritātes spēkā esošo Kopienas tiesību aktu vienkāršošanai, ievērojot *acquis communautaire*. Tā aicināja Komisiju šīs prioritātes iekļaut tās uzsāktajā vienkāršošanas programmā. Tā atzina, ka šīs prioritātes visticamāk varētu noteikt vides, transporta un statistikas nozarēs. Tā aicināja Padomi turpināt darbu, pirmkārt, šajās nozarēs un novembra sanāksmē noteikt prioritātes, par ko ir panākta vienošanās, iesniedzot sarakstu ar 10-15 atlasītiem tiesību aktiem.

12. Eiropadome 2005. gada pavasarī apspriedīs labāku likumdošanu saistībā ar Lisabonas vidusposma pārskatu.

13. Visbeidzot, saistībā ar vidusposma pārskata gatavošanu Eiropadome ņēma vērā Francijas, Vācijas, Spānijas un Zviedrijas valstu vai valdību vadītāju vēstuli, kurā uzsvērtā demogrāfijas faktoru nozīme Eiropas turpmākā ekonomikas un sociālajā attīstībā un izteikts aicinājums izstrādāt "Eiropas paktu jaunatnei".

II. BRĪVĪBAS, DROŠĪBAS UN TIESISKUMA TELPA — HĀGAS PROGRAMMA

14. Eiropas Savienības un dalībvalstu drošības jautājumi ir kļuvuši vēl aktuālāki, jo īpaši ņemot vērā teroristu uzbrukumus 2001. gada 11. septembrī Amerikas Savienotajās Valstīs un 2004. gada 11. martā Madridē.

Eiropas pilsoņi pamatoti cer, ka Eiropas Savienība, nodrošinot pamatbrīvību un tiesību ievērošanu, izmantos efektīvāku, vienotu pieeju pārrobežu problēmām, kā, piemēram, nelegālai migrācijai un cilvēku tirdzniecībai un kontrabandai, kā arī terorismam un organizētajai noziedzībai.

15. Piecus gadus pēc Eiropadomes sanāksmes Tampērē, kurā tā vienojās par programmu, kas noteica pamatu būtiskiem sasniegumiem brīvības, drošības un tiesiskuma jomā, ir pienācis laiks sastādīt jaunu programmu, lai Savienība varētu izvērst šos sasniegumus un efektīvi tikt galā ar jauniem pārbaudījumiem, ar ko tai būs jāsastopas. Lai to panāktu, tā pieņēma jaunu daudzgadu programmu turpmākiem pieciem gadiem, kas nosaukta par "Hāgas programmu" un pievienota šiem secinājumiem. Programma atspoguļo uzdevumus, kas ietverti līgumā par Konstitūciju Eiropai. Tā ņem vērā Komisijas doto novērtējumu, ko Eiropadome atzinīgi novērtējusi 2004. gada jūnijā, kā arī Ieteikumu par kvalificēta balsu vairākuma balsošanu un koplēmuma procedūru, ko pieņēmis Eiropas Parlaments 2004. gada 14. oktobrī.
16. Hāgas programma ietver visus tos politikas aspektus, kas attiecas uz brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, tostarp to ārējo dimensiju, īpaši pamattiesības un pilsonību, patvērumu un migrāciju, robežu pārvaldību, integrāciju, cīņu pret terorismu un organizēto noziedzību, tiesu iestāžu un policijas sadarbību, un civiltiesības, kamēr narkotiku apkarošanas stratēģiju tai pievienos 2004. gada decembrī. Turklāt Eiropadome atzīst, ka ir ārkārtīgi svarīgi izstrādāt piemērotus Eiropas tiesību aktus un stiprināt praktisku un operatīvu attiecīgu valsts iestāžu sadarbību, kā arī laicīgi īstenot pasākumus, par ko ir panākta vienošanās.

17. Ņemot vērā šo programmu, Eiropadome aicina Komisiju 2005. gadā iesniegt Rīcības plānu ar priekšlikumiem konkrētām darbībām un šo priekšlikumu pieņemšanas un īstenošanas grafiku. Turklāt tā aicina Komisiju iesniegt Padomei gada ziņojumu par Savienības pasākumu īstenošanu ("progresu ziņojums"). Lai to nodrošinātu, dalībvalstīm būs jāiesniedz attiecīga informācija. Šajā sakarā Eiropadome uzsvēra, cik nozīmīga ir pārskatāmība un Eiropas Parlamenta iesaistīšanās.
18. Eiropadome aicināja Padomi nodrošināt, ka ir ievērots katra pasākuma grafiks.
19. Neskarot Finanšu plānu 2007.-2013. gadam, Eiropadome atzina, ka pienācīgi jāņem vērā daudzgadu programmas finansiālās sekas, ko tā rada brīvības, drošības un tiesiskuma telpai.
20. Eiropadome pārskatīs panākto saistībā ar Hāgas programmu 2006. gada otrajā pusē.

III. "IEPAZĪSTI EIROPU"

21. Eiropadome atkārtoti apstiprināja, ka jāveicina pilsoņu informētība par Savienības darbības nozīmīgumu, un tā atzinīgi vērtē šim tematam veltītās Eiropas lietu ministru sanāksmes iznākumu. Tā arī mudina nākamās prezidentvalstis turpināt apspriest šo jautājumu, tostarp izskatīt iespējas pirms Eiropadomes sanāksmēm televīzijā pārraidīt publiskas debates par Eiropas jautājumiem. Eiropas pilsoņiem galvenās vērtības ir kopīgas, un politiķi gan valstu, gan Eiropas līmenī ir atbildīgi, lai Eiropas pilsoņus pārliecinātu par Eiropas projekta nozīmību un iesaistītu viņus lēmumu pieņemšanā, veicinot sabiedriskas diskusijas un aktīvu pilsoniskumu.

22. Eiropadome atzinīgi vērtē to, ka Komisija turpina īpaši uzsvērt saikni ar sabiedrību, kā arī Komisijas nodomu laikus nākt klajā ar komunikācijas stratēģiju pirms 2005. gada jūnija Eiropadomes.
23. Eiropadome atkārtoti apstiprināja, ka Konstitucionālā līguma ratifikācijas process dod lielisku iespēju informēt sabiedrību par Eiropas jautājumiem. Dalībvalstis var apmainīties ar informāciju un pieredzi saistībā ar šo procesu, neatkarīgi no tā, ka kampaņas, kas saistītas ar ratifikāciju, ir katras dalībvalsts pārziņā.

IV. PAPLAŠINĀŠANĀS

24. Eiropadome uzklausa Eiropas Komisijas priekšsēdētāja uzrunu par progresa ziņojumiem, paplašināšanās stratēģijas dokumentu un ieteikumiem attiecībā uz visām četrām kandidātvalstīm, kā arī par pētījumu, kas attiecas uz jautājumiem, kuri izriet no Turcijas dalības perspektīvām, ko publicējusi Komisija 2004. gada 6. oktobrī.
25. Eiropadome apstiprināja, ka saskaņā ar iepriekšējiem secinājumiem neizlemtos paplašināšanās jautājumus risinās 2004. gada decembra sanāksmē.

V. ĀRĒJĀS ATTIECĪBAS

ASV prezidenta vēlēšanas

26. Eiropadome sirsnīgi apsveica prezidentu Džordžu Bušu ar viņa atkārtotu ievēlēšanu par Amerikas Savienoto Valstu prezidentu. Mūsu ciešā transatlantiskā partnerība, kas balstīta uz kopīgam vērtībām, ir pamats Eiropas nostājai attiecībā uz starptautiska miera, drošības un labklājības panākšanu. Mūsu ciešā politiskā, ekonomiskā un kultūras saikne padara mūs par dabiskiem un neaizstājamiem partneriem.

27. Eiropas Savienība un Amerikas Savienotas Valstis ir kopīgi atbildīgas, cīnoties ar galvenajiem draudiem un izaicinājumiem, tādiem kā reģionālie konflikti, jo īpaši Tuvajos Austrumos, terorisms, masu iznīcināšanas ieroču izplatība, AIDS; nabadzības apkarošana. Eiropas Savienībai un Amerikas Savienotajām Valstīm būtu jāturpina cieši sadarboties, lai veicinātu tirdzniecības sarunu Dohas kārtas veiksmīgu iznākumu.
28. ES un tās dalībvalstis sagaida, ka tās varēs cieši sadarboties ar prezidentu Bušu un viņa jauno administrāciju, lai apvienotu centienus, tostarp daudzpusējo institūciju ietvaros, veicinot likuma varu un radot taisnīgu, demokrātisku un drošu pasauli.

Sudāna

29. Eiropadome pauda dziļas bažas par situāciju Sudānā/Darfūrā un uzsvēra, cik svarīgi ir ievērot cilvēktiesības un uzlabot drošības apstākļus. Tā aicināja Sudānas valdību un pārējās iesaistītās puses ievērot starptautiskās sabiedrības prasības. Eiropadome atkārtoti apliecināja atbalstu Āfrikas Savienībai un gatavību sniegt palīdzību un dalīties pieredzē, lai sekmētu Āfrikas Savienības misijas paplašināšanos Darfūrā. Šajā sakarā Eiropadome atbalstīja Padomes 2. novembra secinājumus un mudināja Padomi un Komisiju veikt visas vajadzīgās darbības, neizslēdzot sankciju piemērošanu, lai tos steidzami īstenotu.

Irāka

30. Eiropadome tikās ar Irākas ministru prezidentu *Allawi* kungu, lai apspriestu situāciju Irākā, un atkārtoti apliecināja tās nelokāmo atbalstu politiskajam procesam Irākā un Irākas pagaidu valdībai. Tā atzinīgi novērtēja irākiešu apņēmību turpināt politisko procesu un ministru prezidentam apliecināja, ka Eiropas Savienība turpinās atbalstīt Irākas tautu tās drosmīgajos un grūtajos centienos atjaunot drošību, demokrātiju un tiesiskumu savā valstī. Šajā sakarā Eiropadome pieņēma pievienoto deklarāciju un mudināja Padomi un Komisiju veikt visas vajadzīgās darbības, lai to steidzami īstenotu.

Tuvie Austrumi

31. Eiropadome pauž savu solidarizēšanos ar palestīniešu tautu šajā grūtajā brīdī. Tā mudina Palestīnas vadību izrādīt lielu atbildības sajūtu, nodrošinot Palestīnas iestāžu regulāru darbību. Eiropadome uzskata, ka ir būtiski, lai likumīgā vadība neatlaidīgi turpinātu ceļu pretī mieram Tuvajos Austrumos.
32. Eiropadome, atgādinot ES pieņemtās nostājas, joprojām apņemas atbalstīt divu valstu risinājumu, kā tas izklāstīts Ceļa kartē un kā par to savstarpēji vienojušās puses, kas ļautu izveidot dzīvotspējīgu, vienotu, suverēnu un neatkarīgu Palestīnas valsti, kura mierīgi pastāvētu līdzās Izraēlai ar atzītām un drošām robežām.
33. Eiropadome pauž gandarījumu par Kneseta balsojumu 26. oktobrī, ar ko atbalstīta Izraēlas iziešana no Gazas sektora un Rietumu krasta ziemeļu daļas. Eiropadome pauž gatavību atbalstīt šādu iziešanu kā kopējā procesa pirmo soli atbilstīgi Eiropadomes 2004. gada martā paredzētajiem nosacījumiem, tostarp, ka tas notiek Ceļa kartes kontekstā. Tāpat Eiropadome atgādina Kvarteta 22. septembra paziņojumu.
34. Eiropadome atbalsta īstermiņa rīcības programmu drošības, reformu, vēlēšanu un ekonomikas jomā, ko ierosinājis Augstais pārstāvis. Tā jo īpaši uzsver savu gatavību atbalstīt vēlēšanu procesu Palestīnas teritorijā. Eiropadome mudina Palestīnas pašpārvaldi rīkot vēlēšanas atbilstīgi starptautiskajiem standartiem neatkarīgas vēlēšanu komisijas vadībā un aicina Izraēlu veicināt šīs vēlēšanas.

35. Eiropadome uzsver, ka šīm iniciatīvām būs nepieciešama pilnīga pušu sadarbība, kā arī koordinācija ar citiem iesaistītajiem partneriem, jo īpaši ar partneriem reģionā - konkrēti ar Ēģipti - un ar Kvartetu. Eiropadome atkārtoti pauž savu gatavību atbalstīt Palestīnas pašpārvaldi, uzņemoties atbildību par tiesiskumu un kārtību. Eiropadome aicina Augsto pārstāvi un Komisiju regulāri iesniegt progresa ziņojumus par šo iniciatīvu īstenošanu.
36. Tajā pašā laikā, lai atsāktu jēgpilnu sarunu politisko procesu, Eiropadome uzskata, ka atbalsts šiem īstermiņa priekšlikumiem tiktu palielināts, ja tos varētu ietvert plašākā politiskā perspektīvā. Tā aicina Augsto pārstāvi šajā sakarā apspriesties ar pusēm, starptautisko sabiedrību un jo īpaši ar pārējiem Kvarteta locekļiem.
37. Eiropadome atkārtoti pauž nosodījumu par vardarbību un terorismu, un mudina atjaunot pamieru starp visām pusēm un grupējumiem.

Irāna: kodolenerģijas jautājumi

38. Eiropadome apsprieda norisošo viedokļu apmaiņu ar Irānu attiecībā uz tās kodolprogrammu. Tā vēlreiz apstiprināja, ka tā darbosies, lai izveidotu noturīgas un uz sadarbību balstītas ilgtermiņa attiecības ar Irānu, tostarp politiskajos, komerciālajos un tehnoloģiskajos aspektos.
39. Tā uzsvēra, cik lielu nozīmi tā piešķir tam, lai tiktu radīta pārlicība par Irānas kodolprogrammas mierīgo būtību, un pārskatāmības nepieciešamībai, kā arī atbilstībai SAA valdes rezolūcijas prasībām. Bagātināšanas un pārstrādes pasākumu pilnīga un ilgstoša ierobežošana, kas veikta brīvprātīgi, pavērtu iespēju ilgtermiņa sadarbībai, kas dotu labumu abām pusēm.

40. Tā apstiprināja, ka Eiropas Savienībai un tās dalībvalstīm arī turpmāk vajadzētu aktīvi darboties - jo īpaši ar Francijas, Vācijas, Apvienotās Karalistes un Augstā pārstāvja centienu palīdzību -, lai panāktu progresu Irānas kodolenerģijas jautājumu risinājumā pirms SAA valdes sanāksmes, kas sāksies 2004. gada 25. novembrī.
41. Eiropadome vienojās, ka, ja pašreizējā viedokļu apmaiņa noslēgtos veiksmīgi, sarunas par Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu būtu jāatsāk tūlīt pēc pārliecināšanās par programmas pārtraukšanu.

Ukraina

42. Eiropadome augstu vērtē Ukrainu kā svarīgu kaimiņu un partneri. Ņemot to vērā, tā pauž nožēlu, ka Ukrainas prezidenta vēlēšanu pirmā kārtā 31. oktobrī neatbilda demokrātisku vēlēšanu starptautiskajiem standartiem.
43. ES pauda gandarījumu par lielo vēlētāju skaitu, kas atzīstams par pozitīvu rādītāju.
44. Eiropadome aicina Ukrainas iestādes novērst novērotos trūkumus laikus pirms vēlēšanu otrās kārtas un radīt tādas apstākļus, kas ļautu notikt brīvām un godīgām vēlēšanām, jo īpaši nodrošinot abiem sāncenšiem vienādu piekļuvi valsts plašsaziņas līdzekļiem.

Kopējā stratēģija par Vidusjūras reģionu

45. Eiropadome ņēma vērā ziņojumu par Kopējās stratēģijas īstenošanu attiecībā uz Vidusjūras reģionu un vienojās par tās piemērošanas termiņa pagarinājumu vēl par 18 mēnešiem līdz 2006. gada 23. janvārim.

HĀGAS PROGRAMMA

BRĪVĪBAS, DROŠĪBAS UN TIESISKUMA STIPRINĀŠANAI

EIROPAS SAVIENĪBĀ

I. IEVADS

Eiropas Padome atkārtoti apstiprina prioritāro nozīmi, ko tā piešķir attīstībai brīvības, drošības un tiesiskuma jomā, reaģējot uz Eiropas Savienībā apvienoto valstu iedzīvotāju galvenajām bažām.

Pēdējos gados Eiropas Savienība ir palielinājusi tās lomu, nodrošinot policijas, muitas un tiesisko sadarbību, kā arī attīstot koordinētu politiku attiecībā uz patvēruma, imigrācijas un ārējo robežu kontroles jautājumiem. Šī attīstība turpināsies ar noteiktāku kopīgas brīvības, drošības un tiesiskuma telpas izveidi saskaņā ar Eiropas Konstitūcijas līgumu, kas parakstīts Romā 2004. gada 29. oktobrī. Ar šo līgumu un iepriekšējiem Māstrihtas, Amsterdamas un Nicas līgumiem ir progresīvi radīts kopīgs tiesiskais pamats tieslietu un iekšlietu jomā, kā arī panākta šīs politikas integrācija ar citām Savienības politikas jomām.

Kopš Tamperes Eiropadomes sanāksmes 1999. gadā Savienības politika tieslietu un iekšlietu jomā ir attīstīta vispārējās programmas ietvaros. Lai arī visi sākotnējie mērķi netika sasniegti, tika panākts visaptverošs un koordinēts progress. Eiropas Padome pauž gandarījumu par sasniegtajiem rezultātiem pirmajā piecgades laikposmā: ir noteikti kopīgi patvēruma un imigrācijas politikas pamati, ir sagatavota robežkontroles saskaņošana, ir uzlabota policijas sadarbība un ir uzlabota tiesu iestāžu sadarbība, pamatojoties uz tiesas lēmumu un spriedumu savstarpējas atzīšanas principu.

Eiropas Padomes un tās dalībvalstu drošība ir kļuvusi vēl aktuālāka, īpaši ņemot vērā terora aktus Amerikas Savienotajās Valstīs 2001. gada 11. septembrī un Madridē 2004. gada 11. martā. Eiropas pilsoņi pamatoti sagaida, ka Eiropas Savienība, garantējot pamatbrīvību un pamattiesību ievērošanu, īstenos efektīvāku, vienotu pieeju pārrobežu problēmām, kā, piemēram, nelikumīga migrācija, cilvēku tirdzniecība un kontrabanda, terorisms un organizētā noziedzība, kā arī veiks pasākumus to novēršanai. Jo īpaši drošības jomā nozīmīga ir kļuvusi koordinācija un saskaņotība starp iekšējo un ārējo dimensiju un ir nepieciešams turpināt to centīgi īstenot.

Piecus gadus pēc Tamperē notikušās Eiropadomes sanāksmes jaunai dienas kārtībai ir jāļauj Savienībai turpināt sasniegumus un sekmīgi tikt galā ar jaunajiem pārbaudījumiem, ar kuriem tā sastapsies. Šajā sakarā Eiropadome ir pieņēmusi šo jauno daudzgadu programmu ar nosaukumu "Hāgas programma". Tajā atspoguļoti mērķi, kas izklāstīti Eiropas Konstitūcijas līgumā un ar to tiek veikts ieguldījums Savienības sagatavošanai attiecībā uz minētā līguma stāšanos spēkā. Tā ņem vērā Komisijas novērtējumu ¹, par kuru Eiropas Padome izteica atzinību 2004. gada jūlijā, kā arī ieteikumu, ko Eiropas Parlaments pieņēma 2004. gada 14. oktobrī², jo īpaši attiecībā uz pāreju uz balsošanu ar kvalificētu balsu vairākumu un koplēmuma procedūru, kā paredzēts EKL 67. panta 2. punktā.

Hāgas programmas mērķis ir uzlabot Savienības un tās dalībvalstu kopīgās spējas garantēt pamattiesības, obligāto procesuālo drošību un tiesas pieejamību, nodrošināt aizsardzību apdraudētām personām atbilstīgi Ženēvas Konvencijai par bēgļu statusu un citiem starptautiskiem līgumiem, regulēt migrācijas plūsmas un kontrolēt Savienības ārējās robežas, apkarot organizēto pārrobežu noziedzību, novērst terorisma draudus, realizēt Eiropola un *Eurojust* iespējas, turpināt tiesas lēmumu un apliecību savstarpēju atzīšanu civillietās un krimināllietās, un samazināt tiesiskos un juridiskos šķēršļus prāvās civillietās un ģimenes lietās ar pārrobežu ietekmi. Šis ir mērķis, kas jāsasniedz mūsu pilsoņu interesēs, attīstot Vienoto patvēruma sistēmu un uzlabojot pieeju tiesām, praktisku policijas un tiesu iestāžu sadarbību, tiesību aktu tuvināšanu un kopēju politiku attīstību.

¹ COM (2004) 410 galīgā redakcija

² P6_TA-PROV (2004) 0022 A6-0010/2004

Galvenais uzdevums tuvākajā nākotnē būs terorisma novēršana un izskaušana. Kopīgai pieejai šajā jomā vajadzētu balstīties uz principu, ka, saglabājot valsts drošību, dalībvalstīm būtu pilnībā jāņem vērā visas Eiropas Savienības drošība kopumā. Turklāt Eiropadome aicinās 2004. gada decembrī apstiprināt jauno Eiropas Narkotiku stratēģiju 2005 - 2012. gadam, kas tiks pievienota šai programmai.

Eiropadome uzskata, ka kopīgs projekts, lai stiprinātu brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, ir būtisks, lai nodrošinātu drošību kopienās, savstarpēju uzticēšanos un tiesiskumu visā Savienībā. Brīvība, tiesiskums un ārējo robežu kontrole, iekšējā drošība un terorisma novēršana būtu jāuzskata par nedalāmu visā Savienība kopumā. Optimālam brīvības, drošības un tiesiskuma telpas aizsargāšanas līmenim ir nepieciešama daudzdisciplināra un saskaņota rīcība starp tiesībsargājošajām iestādēm, īpaši starp policiju, muitu un robežsardzi, kā ES līmenī, tā valstu līmenī.

Ņemot vērā šo programmu, Eiropadome aicina Komisiju 2005.gadā iesniegt Padomei Rīcības plānu, kurā mērķi un šīs programmas prioritātes tiks pārveidotas konkrētās darbībās. Plānā būs ietverts visu paredzēto darbību pieņemšanas un īstenošanas grafiks. Eiropadome aicina Padomi nodrošināt, ka paredzēto grafiku ievēro attiecībā uz katru no šiem dažādajiem pasākumiem. Komisija ir lūgta sniegt Padomei ikgadējo ziņojumu par Hāgas programmas īstenošanu ("progresu ziņojums").

II VISPĀRĒJĀS IEVIRZES

1. Vispārējie principi

Turpmāk izklāstītās programmas mērķis ir reaģēt uz izaicinājumiem, ar ko sastopas Savienības pilsoņi, kā arī uz viņu cerībām. Programma ir balstīta uz pragmatisku pieeju un turpina Tamperes programmas sāktu darbu, pašreizējos rīcības plānus, kā arī sākotnējo pasākumu novērtējumu. Tā arī ir balstīta uz vispārpieņemtiem subsidiaritātes, proporcionalitātes un solidaritātes principiem, kā arī dalībvalstu dažādo tiesisko sistēmu un tradīciju ievērošanu.

Līgums par Konstitūciju Eiropai (turpmāk - Konstitūcijas līgums) kalpoja kā pamatnostādne mērķa nostiprināšanai, bet esošie Līgumi nosaka Padomes darbības tiesisko pamatu līdz tam laikam, kamēr stāsies spēkā Konstitūcijas līgums. Līdz ar to tika izpētītas dažādas politikas jomas, lai noteiktu, vai varētu jau uzsākt sagatavošanas darbus vai pētījumu veikšanu, lai Konstitūcijas līgumā noteiktos pasākumus varētu veikt, tiklīdz minētais līgums stājas spēkā.

Pilnībā jāievēro pamattiesības, kas garantētas Eiropas Cilvēktiesību konvencijā un Pamattiesību hartā Konstitūcijas līguma II daļā, tostarp paskaidrojumos, kā arī Ženēvas Konvencijā par bēgļiem. Tajā pašā laikā programmas mērķis ir panākt reālu un būtisku savstarpējās uzticēšanās palielināšanos un veicināt kopējās politikas īstenošanu visu mūsu pilsoņu labā.

2. Pamattiesību aizsardzība

Hartas iekļaušana Konstitūcijas līgumā un pievienošanās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijai ES un tās iestādēm uzliks juridisku pienākumu nodrošināt, ka visās tās darbības jomās pamattiesības ne tikai ievēro, bet arī aktīvi veicina.

Tādēļ Eiropadome, atgādinot tās ciešo apņemšanos stāties pretī jebkurai rasisma, antisemītisma un ksenofobijas izpausmei, kā pausts 2003. gada decembrī, apsveic Komisijas paziņojumu par Eiropas Rasisma un ksenofobijas uzraudzības centra pilnvaru paplašināšanu, pārvēršot to par Eiropas Cilvēktiesību aģentūru.

3. Īstenošana un novērtēšana

Komisijas Tampere programmas novērtējums¹ parādīja skaidru nepieciešamību adekvāti un savlaicīgi īstenot un novērtēt visu veidu pasākumus, ko veic brīvības, drošības un tiesiskuma jomā.

¹ COM (2004) 401 galīgā redakcija

Padomei ir ļoti būtiski 2005. gadā attīstīt praktiskas metodes, lai veicinātu savlaicīgu īstenošanu visās politikas jomās - pasākumi, kam nepieciešami valsts iestāžu resursi, būtu jāpapildina ar plāniem, lai nodrošinātu efektīvāku īstenošanu, un īstenošanas laiks būtu vairāk jāsaista ar attiecīgā pasākuma sarežģītību. Regulāriem Komisijas progresu ziņojumiem Padomei īstenošanas perioda laikā vajadzētu stimulēt darbību dalībvalstīs.

Eiropadome uzskata, ka īstenošanas novērtēšana, kā arī visu pasākumu rezultāti ir būtiski efektīvai Eiropas Savienības darbībai. Novērtēšanai, ko uzsāks 2005. gada 1. jūlijā, jābūt sistemātiskai, objektīvai un efektīvai, tajā pašā laikā izvairoties no pārāk smagiem administratīviem apgrūtinājumiem valsts iestādēm un Komisijai. Tās mērķim vajadzētu būt uzsākt pasākumu veikšanu un ierosināt risinājumus problēmām, kas rodas to īstenošanas un/vai piemērošanas laikā. Komisijai vajadzētu sagatavot pieņemto pasākumu gada novērtējumu, ko jāiesniedz Padomei, kā arī par to informēt Eiropas Parlamentu un valstu parlamentus.

Eiropas Komisija ir aicināta sagatavot priekšlikumus saistībā ar Eiropas Parlamenta un valsts iestāžu lomu *Eiropas* darbību novērtēšanā un Eiropas darbību pārbaudē, kas jāiesniedz izskatīšanai līdz ar Konstitūcijas līguma stāšanos spēkā.

4. Pārskatīšana

Tā kā programmas pasākumus veiks laika posmā, kurā stāsies spēkā Konstitūcijas līgums, būtu lietderīgi veikt pārskatu par to īstenošanu. Tādēļ Komisija ir lūgta līdz Konstitūcijas līguma spēkā stāšanās dienai (2006. gada 1. novembrī) ziņot Eiropadomei par veikto progresu un ierosināt nepieciešamos šīs programmas papildinājumus, ņemot vērā mainīgo tiesisko pamatu saskaņā ar tā stāšanos spēkā.

III ĪPAŠAS NORĀDES

1. BRĪVĪBAS STIPRINĀŠANA

1.1 Savienības pilsonība

ES pilsoņu tiesības pārvietoties un brīvi uzturēties dalībvalstu teritorijā ir galvenās Eiropas Savienības pilsonības tiesības. Praktiska Eiropas Savienības pilsonības nozīme tiks pastiprināta ar pilnīgu Direktīvas 2004/384¹ īstenošanu, ar ko kodificē Kopienas tiesību aktus un kas ievieš skaidrību un vienkāršību. Komisija ir lūgta iesniegt Padomei un Eiropas Parlamentam 2008. gadā ziņojumu, attiecīgā gadījuma, ar pievienotiem priekšlikumiem, lai ļautu ES pilsoņiem pārvietoties Eiropas Savienībā ar tādiem pašiem nosacījumiem tiem dalībvalstu iedzīvotājiem, kas pārvietojas vai maina dzīvesvietu savā valstī, ievērojot Kopienas tiesību principus.

Eiropadome mudina Eiropas Savienības iestādes atbilstīgi to kompetencei, saglabāt atvērtu, pārskatāmu un regulāru dialogu ar pārstāvošajām apvienībām un pilsonisko sabiedrību un veicināt pilsoņu dalību sabiedriskajā dzīvē. Jo īpaši Eiropadome aicina Padomi un Komisiju pievērst īpašu uzmanību cīņai pret antisemitismu, rasismu un ksenofobiju.

1.2 Patvēruma, migrācijas un robežu politika

Starptautiskā migrācija turpināsies. Nepieciešama visaptveroša pieeja ietverot visus migrācijas posmus attiecībā uz migrācijas rašanās iemesliem, iebraukšanas un uzņemšanas politiku un integrācijas un atgriešanās politiku.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Eiropas Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un pastāvīgi dzīvot dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr.1612/68 un atceļ Direktīvu 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK, OV L 158, 30.04.2004., 77. lpp.

Lai nodrošinātu šādu pieeju, Eiropadome mudina Padomi, dalībvalstis un Komisiju panākt koordinētas, spēcīgas un efektīvas darba attiecības starp tiem, kas atbildīgi par migrācijas un patvēruma politikas jautājumiem, un tiem, kas atbildīgi par citām politikas jomām, kas saistītas ar šīm jomām.

Eiropas patvēruma un migrācijas politikas nepārtraukto attīstību vajadzētu balstīt uz kopīgu migrācijas analīzi visos aspektos. Atjauninātas informācijas un datu par attiecīgo migrācijas attīstību vākšanas, nodrošināšanas, apmaiņas un tās efektīvas izmantošanas veicināšana ir ļoti svarīga.

Kopējās politikas attīstības otrā fāze patvēruma, migrācijas un robežu jomā sākās 2004. gada 1. maijā. Tai būtu jābalstās uz solidaritāti un taisnīgu atbildības sadali, tostarp attiecībā uz finansēm un ciešāku praktisku sadarbību starp dalībvalstīm - tehnisko palīdzību, apmācību un informācijas apmaiņu, atbilstošas un savlaicīgas tiesību aktu īstenošanas un piemērošanas uzraudzību, kā arī tālāku tiesību aktu saskaņošanu.

Eiropadome, ņemot vērā Komisijas novērtējumu un Eiropas Parlamenta stingri izteiktos viedokļus tā ieteikumā¹, lūdz Padomi pieņemt lēmumu, kas balstīts uz EKL 67. panta 2. punktu tūlīt pēc formālām apspriedēm ar Eiropas Parlamentu, un ne vēlāk kā 2005. gada 1. aprīlī piemērot EKL 251. pantā noteikto procedūru visiem IV sadaļas brīvības stiprināšanas pasākumiem, kas attiecas uz Nicas Līgumu, izņemot likumīgu migrāciju.

1.3 Kopējā Eiropas patvēruma sistēma

Kopējās Eiropas patvēruma sistēmas mērķi tās otrajā fāzē būs kopējās patvēruma procedūras un vienota statusa izveide tiem, kuriem piešķirts patvērums un papildu aizsardzība. Tā būs balstīta uz pilnīgu un ietverošu Ženēvas Konceptijas par bēgļiem piemērošanu un citiem atbilstīgiem līgumiem, un tā būs veidota uz izsmelšu un pabeigtu tiesību aktu novērtējuma pamata, kas ir pieņemti pirmajā fāzē.

¹ P6_TA-PROV (2004) 0022 A6-0010/2004

Eiropadome mudina dalībvalstis nekavējoties pilnībā īstenot pirmo fāzi. Šajā sakarā Padomei saskaņā ar EKL 67. panta 5. punktu vienbalsīgi vajadzētu pieņemt Patvēruma procedūru direktīvu, cik vien drīz iespējams. Komisija ir aicināta beigt pirmās fāzes tiesību aktu novērtēšanu 2007.gadā un iesniegt otrās fāzes tiesību aktus un pasākumus Padomei un Eiropas Parlamentam, lai tos piemērotu pirms 2010. gada beigām. Šajā sakarā Eiropadome aicina Komisiju sniegt pētījumu par tiesisko un praktisko ietekmi, kāda būs vienotajai patvēruma pieteikumu izskatīšanai Savienībā, kā arī par tās atbilstību, iespējām un grūtībām. Turklāt atsevišķā pētījumā, ko būtu jāveic, plaši konsultējoties ar *UNHCR*, vajadzētu apskatīt vienoto patvēruma pieteikumu izskatīšanas lietderību, atbilstību un uzticamību attiecībā uz teritorijām ārpus ES, saistībā ar Kopējo Eiropas patvēruma sistēmu un atbilstīgi attiecīgiem starptautiskiem standartiem.

Eiropadome aicina Padomi un Komisiju 2005. gadā izveidot atbilstīgas struktūras, kurās būtu iesaistīti dalībvalstu patvēruma dienesti ar mērķi veicināt praktisku un konstruktīvu sadarbību. Tādējādi dalībvalstīm palīdzēs, cita starpā, panākt vienotu procedūru starptautiskās aizsardzības pieteikumu novērtēšanā un kopīgi sastādīt, novērtēt un piemērot informāciju izcelsmes valstīm, kā arī novērst īpašu spriedzi, ko patvēruma sistēmām un uzņemšanas iespējām rada, cita starpā, ģeogrāfiskā atrašanās vieta. Pēc vienotas patvēruma procedūras ieviešanas, pamatojoties uz novērtējumu, šīs struktūras vajadzētu pārvērst Eiropas atbalsta birojā, kas sekmētu dalībvalstu sadarbību visos veidos, kas saistīti ar kopējo Eiropas patvēruma sistēmu.

Eiropadome pauž gandarījumu par jaunā Eiropas Bēgļu fonda izveidi 2005. - 2010. gadam un uzsver steidzamu nepieciešamību dalībvalstīm saglabāt adekvātas patvēruma sistēmas un uzņemšanas iespējas līdz kopīgas patvēruma politikas izveidei. Tā aicina Komisiju no esošajiem Kopienas finanšu līdzekļiem nozīmēt līdzekļus, lai atbalstītu patvēruma pieteikumu izskatīšanu un trešo valstu pilsoņu atsevišķu kategoriju uzņemšanu. Tā aicina Padomi noteikt šīs kategorijas, pamatojoties uz priekšlikumu, kas Komisijai jāiesniedz 2005. gadā.

1.4 Likumīga migrācija un cīņa pret nelikumīgu nodarbināšanu

Likumīgai migrācijai būs nozīmīga loma uz zināšanām balstītas ekonomikas veidošanā Eiropā, ekonomikas attīstības uzlabošanā, tādējādi veicot ieguldījumu Lisabonas stratēģijas īstenošanā. Tai varētu būt svarīga loma partnerattiecībās ar trešām valstīm.

Eiropadome uzsver, ka migrējošā darba spēka uzņemšanas apjoma noteikšana ir dalībvalstu kompetencē. Eiropadome, ņemot vērā rezultātus, kas panākti sarunās par Zaļo grāmatu par darba spēka migrāciju, labāko praksi dalībvalstīs un tā nozīmi Lisabonas stratēģijas īstenošanā, aicina Komisiju sniegt politikas plānu attiecībā uz likumīgu migrāciju, tostarp uzņemšanas procedūrām, ar kurām nekavējoties var apmierināt svārstīgo migrējošā darba spēka pieprasījumu darba tirgū pirms 2005. gada beigām.

Tā kā neoficiālā ekonomika un nelikumīga nodarbinātība var darboties kā "pievilkšanas" faktors nelikumīgai nodarbinātībai un novest pie ekspluatācijas, Eiropadome aicina dalībvalstis sasniegt mērķus neoficiālās ekonomikas samazināšanai, kas izklāstīti Eiropas nodarbinātības stratēģijā.

1.5 Trešo valstu pilsoņu integrācija

Stabilitāte un kohēzija mūsu sabiedrībās gūst labumu no veiksmīgas to trešo valstu pilsoņu un viņu pēcnācēju integrācijas, kuri likumīgi uzturas valstī. Lai sasniegtu šo mērķi, ir būtiski attīstīt efektīvu politiku un novērst atsevišķu grupu izolāciju. Tādēļ ir būtiska visaptveroša pieeja, iesaistot ieinteresētās puses vietējā, reģionālā, valsts un ES līmenī.

Atzīstot jau paveikto progresu attiecībā uz taisnīgu attieksmi pret trešo valstu pilsoņiem, kas likumīgi dzīvo Eiropas Savienībā, Eiropadome aicina rast vienlīdzīgas iespējas, lai pilnībā ļautu viņiem iekļauties sabiedrībā. Aktīvi jānovērš šķēršļi, kas traucē integrācijas procesam.

Eiropadome uzsver nepieciešamību pēc ciešākas valstu integrācijas politikas koordinācijas un ES iniciatīvas šajā jomā. Šajā sakarā būtu jāizstrādā kopīgi pamatprincipi, kuru pamatā ir saskaņota Eiropas integrācijas sistēma.

Šajos principos, kas vieno visas politikas jomas, kas saistītas ar integrāciju, vajadzētu iekļaut vismaz šādus aspektus. Integrācija:

- ir nepārtraukts, divpusējs process, kurā iesaistīti gan likumīgi valstī dzīvojošie trešo valstu pilsoņi, gan sabiedrība, kurā šie pilsoņi tiek uzņemti;
- ietver diskriminējošas politikas apkarošanu, bet ne tikai;
- ievēro Eiropas Savienības pamatvērtības un pamata cilvēktiesības;
- prasa pamatiemaņas, lai iekļautos sabiedrībā;
- ir balstīta uz biežu visu sabiedrības locekļu līdzdalību un starpkultūru dialogu kopīgos forumos un pasākumos, lai uzlabotu savstarpējo sapratni;
- aptver dažādas politikas jomas, tostarp nodarbinātību un izglītību.

Sistēma, kas balstīta uz kopīgiem pamatprincipiem, veidos nākotnes iniciatīvu pamatus Eiropas Savienībā, balstoties uz skaidri noteiktiem mērķiem un novērtēšanas veidiem. Eiropadome aicina dalībvalstis, Padomi un Komisiju veicināt strukturālu pieredzes un informācijas apmaiņu saistībā ar integrāciju ko papildinātu plaši pieejama tīmekļa vietnes izveidošana Internetā.

1.6 Patvēruma un migrācijas ārējā dimensija

1.6.1 Partnerattiecības ar trešām valstīm

Patvērums un migrācija pēc savas būtības ir starptautiski jautājumi. ES politikai būtu jātiecas palīdzēt trešām valstīm ar pilnvērtīgās partnerības starpniecību nepieciešamības gadījumā izmantojot esošos Kopienas finanšu līdzekļus, kā arī palīdzēt tām uzlabot migrācijas vadības un bēgļu aizsardzības iespējas, novērst un apkarot nelikumīgu imigrāciju, informēt par likumīgiem migrācijas kanāliem, atrisināt bēgļu situācijas, sniedzot labāku pieeju ilgstošiem risinājumiem, veidot robežkontroles iespējas, veicināt dokumentu drošību un atrisināt imigrantu atpakaļ atgriešanās problēmu.

Eiropadome atzīst, ka nepietiekama migrācijas plūsmu vadība var novest pie humanitāras katastrofas. Tā vēlas paust vislielākās bažas par cilvēciskajām traģēdijām, kas notiek Vidusjūrā saistībā ar mēģinājumiem nelikumīgi iebraukt ES. Tā aicina visas valstis pastiprināt sadarbību, lai novērstu turpmāku dzīvību zaudēšanu.

Eiropadome aicina Padomi un Komisiju turpināt pilnība integrēt migrāciju ES esošajās un nākotnes attiecībās ar trešām valstīm. Tā aicina Komisiju pabeigt migrācijas jautājumu iekļaušanu valstu un reģionu stratēģijas dokumentos attiecībā uz visām attiecīgajām trešām valstīm līdz 2005. gada pavasarim.

Eiropadome atzīst, ka Eiropas Savienībai ir nepieciešams, uzņemoties kopīgu atbildību, sniegt ieguldījumu pieejamākā, taisnīgākā un efektīvākā starptautiskā aizsardzības sistēmā partnerībā ar trešām valstīm un nodrošināt pieeju aizsardzībai un ilgstošus risinājumus pēc iespējas agrīnā stadijā. Valstis izcelsmes un tranzīta reģionos tiks iedrošinātas censties stiprināt bēgļu aizsardzību. Šajā sakarā Eiropadome aicina trešās valstis pievienoties Ženēvas Konvencijai par bēgļu statusu.

1.6.2 Partnerattiecības ar izcelsmes valstīm un reģioniem

Eiropadome pauž gandarījumu par Komisijas paziņojumu par ilgstošu risinājumu pieejamības uzlabošanu¹ un aicina Komisiju izstrādāt ES - Reģionālās aizsardzības programmas partnerībā ar attiecīgajām trešām valstīm, un apspriežoties un sadarbojoties ar *UNHCR*. Šīs programmas tiks veidotas, pamatojoties uz pieredzi, kas iegūta strādājot pie aizsardzības pilotprogrammām, kuru realizācija tiks uzsākta pirms 2005. gada beigām. Šīs programmas iekļaus dažādus attiecīgos tiesību aktus, kas galvenokārt vērsti uz spēju palielināšanu, un tajās būs vienota mītnes vietas maiņas programma dalībvalstīm, kuras vēlas piedalīties šādā programmā.

¹ COM (2004) 410 def.

Politikai, kas vieno migrāciju, sadarbību attīstības jomā un humāno palīdzību, vajadzētu būt saskaņotai un attīstītai partnerībā un dialogā ar izcelsmes valstīm un reģioniem. Eiropadome pauž gandarījumu par jau sasniegto progresu un aicina Padomi attīstīt šo politiku, īpašu uzmanību veltot galvenajiem cēloņiem, "pievilkšanās" faktoriem un nabadzības izskaušanai, un mudina Komisiju sniegt konkrētus un rūpīgi izstrādātus ierosinājumus līdz 2005. gada pavasarim.

1.6.3. Partnerattiecības ar tranzīta valstīm un reģioniem

Attiecībā uz tranzīta valstīm, Eiropadome uzsver nepieciešamību pastiprināt sadarbību un spēju palielināšanu gan attiecībā uz ES dienvidu, gan austrumu robežām, lai labāk ļautu šīm valstīm risināt migrācijas jautājumus un nodrošināt attiecīgu aizsardzību bēgļiem. Atbalsts tiks sniegts spēju palielināšanai valsts patvēruma sistēmām, robežkontrolei un plašākai sadarbībai migrācijas jautājumos tām valstīm, kuras izrāda patiesu apņemšanos pildīt saistības saskaņā ar Ženēvas Konvenciju par bēgļu statusu.

Priekšlikumā regulai, ar ko izveido Eiropas Kaimiņattiecību un partnerības instrumentu¹, ir noteikta stratēģiska sistēma, lai pastiprinātu sadarbību un dialogu par patvērumu un migrāciju ar kaimiņvalstīm, cita starpā Vidusjūras baseina reģionā, un ierosinātu jaunus pasākumus. Šajā sakarā Eiropadome pieprasa progressa un sasniegumu ziņojumu līdz 2005. gada beigām.

1.6.4 Atpakaļnogādāšanas un atkaluzņemšanas politika

Migrantiem, kuriem nav vai vairs nav tiesību likumīgi uzturēties ES, ir labprātīgi vai, ja nepieciešams, piespiedu kārtā jāatgriežas savā valstī. Eiropadome aicina izveidot efektīvu pārvietošanas un repatriācijas politiku, kas balstīta uz kopīgiem standartiem personām, kuras jānogādā atpakaļ uz savu valsti cilvēcīgā veidā un pilnībā ievērojot viņu cilvēktiesības.

¹ COM (2004) 628 galīgā redakcija

Eiropadome uzskata, ka ir svarīgi, lai Padome sāktu sarunas 2005. gada sākumā par obligātajiem standartiem migrantu atpakaļnogādāšanas procedūrām, tostarp obligātajiem standartiem, lai atbalstītu efektīvas valsts atpakaļnogādāšanas pūles. Priekšlikumos vajadzētu ņemt arī vērā īpašās bažas attiecībā uz sabiedriskās kārtības un drošības aizsardzību. Ir nepieciešama saskaņota pieeja starp migrantu atpakaļnogādāšanas politiku un visiem pārējiem Kopienas un trešo valstu ārējo attiecību aspektiem, tāpat kā ir nepieciešams īpaši uzsvērt problēmu saistībā ar šādu trešo valstu pilsoņiem, kas ceļo bez pasēm vai citiem personu apliecinošiem dokumentiem.

Eiropadome aicina:

- ciešāk sadarboties un sniegt savstarpēju tehnisko palīdzību;
- sākt Eiropas atpakaļnogādāšanas fonda izveidi;
- izstrādāt kopīgas integrētas atpakaļnogādāšanas programmas atsevišķām valstīm un reģioniem;
- izveidot Eiropas atpakaļnogādāšanas fondu līdz 2007. gadam, ņemot vērā sagatavošanas posma novērtējumu;
- savlaicīgi noslēgt Kopienas atpakaļuzņemšanas nolīgumus;
- Komisiju ātri norīkot Īpašo pārstāvi, kas būtu atbildīgs par kopīgās atpakaļuzņemšanas politikas jautājumiem.

1.7 Migrācijas plūsmu vadība

1.7.1 Robežkontrole un cīņa pret nelikumīgu imigrāciju

Eiropadome uzsver, cik svarīga ir ātra iekšējās robežkontroles atcelšana, pakāpeniska integrētas vadības sistēmas izveidošana ārējām robežām, kā arī Eiropas Savienības ārējo robežu kontroles un uzraudzības stiprināšana. Šajā sakarā tiek uzsvērtā nepieciešamība dalībvalstu vidū ievērot solidaritāti un taisnīgu atbildības sadali, tostarp attiecībā uz finanšu sekām.

Eiropadome mudina Padomi, Komisiju un dalībvalstis veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai varētu atcelt iekšējo robežu kontroli pēc iespējas ātrāk, ar nosacījumu, ka ir izpildītas visas prasības, lai piemērotu Šengenas *acquis*, un pēc Šengenas informācijas sistēmas (SIS II) darbības sākšanās 2007. gadā. Lai sasniegtu šo mērķi, 2006. gada otrajā pusē ir jāsāk novērtēt tā *acquis* īstenošanu, kas nav saistīts ar SIS II.

Eiropadome pauž atzinību par to, ka 2005. gada 1. maijā izveidota Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām. Tā pieprasa, lai Komisija iesniedz Padomei novērtējumu par Aģentūru pirms 2007. gada beigām. Novērtējumā vajadzētu iekļaut pārskatu par Aģentūras uzdevumiem, kā arī novērtēt, vai Aģentūrai pašai vajadzētu risināt jautājumus, kas skar citus robežu pārvaldes aspektus, tostarp pastiprinātu sadarbību ar muitas dienestiem un citām kompetentām iestādēm, kas atbildīgas par preču drošības jautājumiem.

Ārējā robežkontrole un uzraudzība ir valsts robežu iestāžu kompetencē. Tomēr, lai atbalstītu dalībvalstis ar īpašām prasībām ārējo robežu garu vai sarežģītu posmu kontrolēšanā un uzraudzīšanā, kā arī gadījumos, kad dalībvalstis saskaras ar īpašiem un neparedzētiem apstākļiem sakarā ar ārkārtas migrācijas spiedienu uz šīm robežām, Eiropadome:

- aicina Padomi izveidot valsts speciālistu komandu, kas sniegtu ātru tehnisku un operatīvu palīdzību tām dalībvalstīm, kurām tas ir nepieciešams, pēc Robežu pārvaldes aģentūras veiktās attiecīgās riska analīzes un darbojoties tās ietvaros, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu par attiecīgajām pilnvarām un šādu komandu finansēšanu, kas jāiesniedz 2005. gadā;
- aicina Padomi un Komisiju izveidot Kopienas robežu pārvaldes fondu vēlākais līdz 2006. gada beigām;
- aicina Komisiju, tiklīdz būs pabeigta kontroles atcelšana uz iekšējām robežām, iesniegt priekšlikumu, lai pastāvošo Šengenas novērtēšanas mehānismu papildinātu ar uzraudzības mehānismu, tostarp pārbaudēm bez iepriekšēja brīdinājuma, paredzot ciešu sadarbību ar dalībvalstu speciālistiem.

Iepriekš minētās aģentūras uzdevumu pārskatā un jo īpaši valstu speciālistu komandas darbības novērtējumā arī būtu jāizskata Eiropas Robežsardzes sistēmas izveides iespējamība.

Eiropadome aicina dalībvalstis uzlabot viņu kopīgo analīzi par migrācijas ceļiem un kontrabandas un tirdzniecības praksēm, kā arī šajā jomā aktīvajiem noziedzības tīkliem, cita starpā, Robežu pārvaldes aģentūras ietvaros un sadarbībā ar Eiropolu un *Eiropjust*. Tā arī aicina Padomi un Komisiju nodrošināt stabilu imigrācijas saziņas tīkla izveidi attiecīgajās trešās valstīs. Šajā sakarā Eiropadome atzinīgi novērtē dalībvalstu ierosmes brīvprātīgai sadarbībai jūrā, proti, attiecībā uz glābšanas operācijām saskaņā ar valstu un starptautiskām tiesībām, iespējams, nākotnē paredzot sadarbību ar trešām valstīm.

Eiropadome aicina Padomi un Komisiju 2005. gadā izstrādāt plānu ar mērķi izveidot kopīgus standartus, labāko praksi un mehānismus, lai novērstu un apkarotu cilvēku tirdzniecību.

1.7.2 Biometrija un informācijas sistēmas

Migrācijas plūsmu vadību, tostarp cīņu pret nelikumīgu imigrāciju, būtu jāstiprina ar nepārtrauktu drošības pasākumu izveidi, kas efektīvi vieno vīzu pieteikumu procedūras un iebraukšanas un izbraukšanas procedūras ārējos robežpunktos. Šādi pasākumi ir arī svarīgi noziedzības novēršanai un kontrolei, īpaši attiecībā uz terorismu. Lai to sasniegtu Eiropas Savienībā, ir nepieciešama saskaņota pieeja un risinājumi attiecībā uz biometriskajiem rādītājiem un informāciju.

Eiropadome lūdz Padomi apskatīt jautājumu par to, kā maksimāli palielināt ES Informācijas sistēmas efektivitāti un savstarpējo izmantojamību, cīnoties pret nelikumīgu migrāciju un uzlabojot robežkontroli, kā arī pārbaudīt šo sistēmu vadību, pamatojoties uz Komisijas paziņojumu, ar kuru tā nāks klajā 2005.gadā par Šengenas informācijas sistēmas (SIS II), Vīzu informācijas sistēmas (VIS) un *EURODAC* savstarpēju izmantojamību, ņemot vērā nepieciešamību panākt pareizo līdzsvaru starp likumu piemērošanas mērķiem un personu pamattiesību aizsargāšanu.

Eiropadome aicina Padomi, Komisiju un dalībvalstis turpināt darīt visu iespējamo, lai nekavējoties integrētu biometriskos rādītājus ceļošanas dokumentos, vīzās, uzturēšanās atļaujās, ES pilsoņu pasēs un informācijas sistēmās un sagatavotu valsts identitātes karšu obligāto standartu izstrādi, ņemot vērā *ICAO* standartus.

1.7.3 Vīzu politika

Eiropadome uzsver, ka turpmāk būtu jāattīsta kopējā vīzu politika kā daudzslāņu sistēmas daļa, kuras mērķis ir atvieglot likumīgu ceļošanu un novērst nelikumīgu ieceļošanu, turpmāk saskaņojot valstu tiesību aktus un vietējo konsulāro pārstāvniecību praksi. Ilgtermiņā būtu jāizveido kopīgi vīzu biroji, ņemot vērā sarunas par Eiropas Ārējās darbības dienesta izveidi. Eiropadome atzinīgi novērtē atsevišķu dalībvalstu ierosmi, kuras uz brīvprātības principa pamata sadarbojas, apvienojot personāla resursus un līdzekļus vīzu izdošanai.

Eiropadome

- aicina Komisiju, pirmkārt, ieteikt vajadzīgos grozījumus, lai turpmāk papildinātu vīzu politiku, un 2005. gadā iesniegt priekšlikumu par kopīgu vīzu pieteikumu centru izveidošanu, cita starpā vēršot uzmanību uz iespējamām sinerģijām saistībā ar VIS attīstību, pārskatīt Kopīgās konsulārās instrukcijas un vēlākais 2006. gada sākumā iesniegt apspriešanai attiecīgu priekšlikumu;
- uzsver Vīzu informācijas sistēmas tūlītējas īstenošanas nozīmīgumu, sākot ar, cita starpā, burtciparu datu un fotogrāfiju iekļaušanu līdz 2006. gada beigām un biometrisku datu iekļaušanu vēlākais līdz 2007. gada beigām;
- aicina Komisiju nekavējoties iesniegt vajadzīgo priekšlikumu, lai ievērotu saskaņoto VIS īstenošanas grafiku;
- aicina Komisiju turpināt centienus nodrošināt to, lai pēc iespējas ātrāk visu dalībvalstu pilsoņi drīkstētu ceļot bez īstermiņas vīzas uz visām trešām valstīm, kuru pilsoņi drīkst ceļot uz ES bez vīzas;

- aicina Padomi un Komisiju izskatīt jautājumu, lai panāktu kopīgu pieeju, par to, vai saistībā ar EK atpakaļuzņemšanas politiku būtu lietderīgi, izskatot katru gadījumu atsevišķi, ja iespējams un uz savstarpīguma pamata, veicināt īstermiņa vīzu izsniegšanu trešo valstu pilsoņiem patiesas ārējo sakaru partnerības kontekstā, tostarp attiecībā uz migrācijas jautājumiem.

2. DROŠĪBAS STIPRINĀŠANA

2.1 Informācijas apmaiņas uzlabošana

Eiropadome ir pārliecināta, ka brīvības, drošības un tiesiskuma stiprināšana prasa jaunu pieeju pārrobežu tiesībsardzības informācijas apmaiņai. Tam vien, ka informācijas aprite notiek pāri robežām, vairs nevajadzētu būt svarīgākajam jautājumam.

No 2008. gada 1. janvāra tādas informācijas apmaiņa būtu jāreglamentē ar turpmāk minētajiem nosacījumiem, kas attiecas uz pieejamības principu, kas nozīmē, ka visā Eiropas Savienībā kādas dalībvalsts tiesībsargājošs darbinieks, kam vajadzīga informācija, lai pildītu savus pienākumus, var tos iegūt no citas dalībvalsts un ka šīs dalībvalsts tiesībsardzības iestāde, kam ir šī informācija, dara to pieejamu minētajam mērķim, ņemot vērā prasības attiecībā uz notiekošo izmeklēšanu šajā dalībvalstī.

Neskarot notiekošo darbību¹, Komisija ir aicināta vēlākais līdz 2005. gada beigām iesniegt priekšlikumus par pieejamības principa īstenošanu, stingri ievērojot šādus pamatnosacījumus:

- apmaiņa drīkst notikt tikai, lai veiktu tiesiskas darbības;
- ir jānodrošina apmaināmo datu integritāte;
- ir jāaizsargā informācijas avoti un jānodrošina datu konfidencialitāte visos apmaiņas posmos un pēc tās;

¹ Projekts pamatlēmumam par Eiropas Savienības dalībvalstu tiesībsardzības iestāžu informācijas un izlūkdatu apmaiņas vienkāršošanu, jo īpaši attiecībā uz smagiem noziegumiem, tostarp terora aktiem, dokuments COM (2004) 221 galīgā redakcija.

- ir jāpiemēro vienoti standarti datu pieejai un kopēji tehniski standarti;
- jānodrošina datu aizsardzības ievērošanas pārraudzība un atbilstīga kontrole pirms un pēc apmaiņas;
- personas ir jāaizsargā no datu ļaunprātīgas izmantošanas, un viņām ir tiesības pieprasīt, nepareizu datu izlabošanu.

Informācijas apmaiņas metodēm būtu pilnībā jāizmanto jaunās tehnoloģijas un tās jāpielāgo katram informācijas veidam, attiecīgi vai ar savstarpēju piekļuvi, vai valsts datu bāžu savstarpēju izmantojamību, pamatojoties uz to savstarpēju izmantojamību vai tiešu (tiešsaistes) piekļuvi, tostarp arī Eiropola gadījumā, pašreizējām centrālajām ES datu bāzēm, piemēram, Šengenas Informācijas sistēmai. Jaunas centralizētas Eiropas datu bāzes būtu jāizveido vienīgi, pamatojoties uz pētījumiem, kas pierāda to pievienoto vērtību.

2.2 Terorisms

Eiropadome uzsver, ka efektīva terorisma novēršana un apkarošana, pilnībā ievērojot pamattiesības, prasa, lai dalībvalstis neierobežotu pasākumus, nodrošinot tikai savu drošību, bet koncentrētos arī uz Savienības drošību kopumā.

Šis mērķis nozīmē, ka dalībvalstis:

- izmanto savu izlūkošanas un drošības dienestu spējas ne tikai, lai novērstu draudus pašu drošībai, bet arī attiecīgi, lai sargātu citu dalībvalstu iekšējo drošību;
- nekavējoties dara zināmu citu dalībvalstu kompetentajām iestādēm jebkuru informāciju, kas pieejama tās dienestiem, attiecībā uz draudiem šo citu dalībvalstu valsts drošībai; un
- ja personas vai preces ir drošības dienestu uzraudzībā saistībā ar terorisma draudiem, nodrošina, ka uzraudzību nepārtrauc valsts robežu šķērsošanas dēļ.

Īstermiņā visi Eiropadomes 2004. gada marta deklarācijā iekļautie punkti un ES terorisma apkarošanas rīcības plāns jāturpina īstenot pilnībā, proti, attiecībā uz pastiprinātu Eiropola un Eurojust izmantošanu, un ES pretterorisma koordinators ir mudināts veicināt šo darbību.

Šajā sakarā Eiropadome atgādina tās aicinājumu Komisijai iesniegt priekšlikumu kopīgai ES pieejai attiecībā uz pasažieru datu izmantošanu robežu un gaisa satiksmes drošības, kā arī citiem tiesībaizsardzības mērķiem¹.

Informācijas apmaiņu starp drošības iestādēm uztur augstā līmenī. Tomēr tā būtu jāuzlabo, ņemot vērā 2.1 punktā iepriekš aprakstīto vispārējo pieejamības principu un īpašu uzmanību pievēršot īpašiem apstākļiem, kas saistīti ar drošības dienestu darba metodēm, piemēram, vajadzību aizsargāt informācijas vākšanas metodes, informācijas avotus un nodrošināt turpmāku datu konfidencialitāti pēc apmaiņas.

No 2005. gada 1. janvāra Situāciju Centrs (*SitCen*) sniegs Padomei terorisma draudu stratēģisko analīzi, pamatojoties uz dalībvalstu izlūkošanas un drošības dienestu ziņām un, vajadzības gadījumā, uz Eiropola sniegtām ziņām.

Eiropadome uzsver to pasākumu nozīmi, kuri vērsti uz to, lai apkarotu terorisma finansēšanu. Tā gaida, kad tā varēs izskatīt saskaņoto vispārējo pieeju, ko tai iesniegs ģenerālsekretārs/Augstais pārstāvis un Komisija Eiropadomes 2004. gada decembra sanāksmē. Šai stratēģijai vajadzētu ierosināt veidus, kā uzlabot pastāvošo instrumentu efektivitāti, kā, piemēram, aizdomīgu finanšu līdzekļu plūsmu uzraudzību un līdzekļu iesaldēšanu, kā arī ierosināt jaunu instrumentu izveidi attiecībā uz darījumiem ar skaidru naudu un tajos iesaistītajām institūcijām.

Komisija ir aicināta iesniegt priekšlikumus, kā mērķis ir uzlabot sprāgstvielu uzglabāšanas un pārvadāšanas drošību, kā arī nodrošināt rūpniecisko un ķīmisko prekursoru izsekojamību.

¹ Deklarācija par terorisma apkarošanu, ko pieņēma 2004. gada 25. martā, dokuments 7906/04, 6. punkts.

Eiropadome arī uzsver vajadzību nodrošināt adekvātu aizsardzību un palīdzību terorisma upuriem.

Padomei līdz 2005. gada beigām būtu jāizstrādā ilgtermiņa stratēģija, lai pievērstos faktoriem, kuri veicina radikalizēšanos un vervēšanu teroristiskām darbībām.

Visi Eiropas Savienībai pieejamie līdzekļi būtu konsekventi jāizmanto, lai pilnībā risinātu galveno jautājumu - terorisma apkarošanu. Šajā sakarā Padomes TI ministriem būtu jāuzņemas vadītāja loma, ņemot vērā Vispārējo lietu un ārējo attiecību padomes uzdevumu. Komisijai būtu laikus jāpārskata Kopienas tiesību akti, lai tos varētu pielāgot līdztekus pasākumiem, kas jāpieņem, lai apkarotu terorismu.

Eiropas Savienība turpinās stiprināt centienus attiecībā uz brīvības, drošības un tiesiskuma telpas ārējo dimensiju, kas vērsti uz terorisma apkarošanu. Šajā sakarā Padome ir aicināta kopā ar Eiropolu un Eiropas Robežu aģentūru izveidot valstu ekspertu tīklu terorisma novēršanai un apkarošanai un robežu kontrolei, kuri būs gatavi atbildēt uz trešo valstu lūgumiem sniegt tehnisku palīdzību to varas iestāžu darbinieku apmācībā.

Eiropadome mudina Komisiju palielināt finansējumu pasākumiem, kas saistīti ar terorisma apkarošanas spēju attīstīšanu trešās valstīs un nodrošināt to, ka tās rīcībā ir vajadzīgās zināšanas, lai šādus pasākumus efektīvi īstenotu. Padome arī aicina Komisiju nodrošināt, ka ierosinātajā pārskatā par to instrumentiem, kas pašreiz reglamentē ārējo palīdzību, paredz atbilstīgus noteikumus, lai varētu ātri, elastīgi un mērķtiecīgi sniegt palīdzību cīņā pret terorismu.

2.3 Policijas sadarbība

Lai efektīvi apkarotu pārrobežu organizēto noziedzību un citu veidu smagus noziegumus un terorismu, ir jāstiprina dalībvalstu policijas un muitas iestāžu praktiskā sadarbība, kā arī sadarbība ar Eiropolu, un efektīvāk jāizmanto pašreizējie līdzekļi šajā jomā.

Eiropadome mudina dalībvalstis piešķirt Eiropolam sadarbībā ar *Eurojust* būtisku lomu smagu pārobežu noziegumu (organizētās noziedzības) un terorisma apkarošanā:

- līdz 2004. gada beigām ratificējot un efektīvi īstenojot vajadzīgos tiesību aktus¹;
- Eiropolam laikus nodrošinot visu vajadzīgo informāciju augstā kvalitātē;
- veicinot ciešu sadarbību starp kompetentajām valsts iestādēm un Eiropolu.

No 2006. gada 1. janvāra Eiropolam būs jāaizstāj "ziņojumi par noziedzību" ar ikgadējiem "draudu novērtējumiem" par nopietniem organizētās noziedzības veidiem, pamatojoties uz dalībvalstu sniegto informāciju un *Eurojust* un Policijas priekšnieku darba grupu ziņām. Padomei šīs analīzes būtu jāizmanto, lai katru gadu noteiktu stratēģiskās prioritātes, kas kalpos kā nostādnes turpmākai darbībai. Šis būtu nākamais solis uz mērķi - izveidot un īstenot metodoloģiju uz izlūkošanu balstītai tiesību aizsardzībai ES līmenī.

Dalībvalstīm Eiropols būtu jānorīko kā Savienības centrālais birojs darbam ar eiro viltošanas jautājumiem 1929. gada Ženēvas Konvencijas nozīmē.

Padomei būtu jāpieņem Konstitūcijas Līguma III-276. pantā paredzētais Eiropas likums par Eiropolu, cik drīz vien iespējams pēc Konstitūcijas līguma spēkā stāšanās un ne vēlāk par 2008. gada 1. janvāri, ņemot vērā visus uzdevumus, kas uzticēti Eiropolam.

Līdz tam laikam Eiropolam ir jāuzlabo sava darbība, pilnībā izmantojot sadarbības nolīgumu ar *Eurojust*. Eiropolam un *Eurojust* katru gadu būtu jāziņo Padomei par kopīgo pieredzi un konkrētiem rezultātiem. Turklāt Eiropolam un *Eurojust* būtu jāveicina dalībvalstu vienoto izmeklēšanas komandu izmantošana un to līdzdalība komandās.

¹ Eiropola protokoli: Protokols, ar ko groza 2. pantu Eiropola Konvencijā (2000. gada 30. novembris) un tā pielikumu, OV C 358 13.12.00., 1. lpp., Protokols par Eiropola, tā struktūru locekļu, direktora vietnieku un Eiropola darbinieku privilēģijām un neaizskaramību (2002. gada 28. novembris) OV C 312 16.12.2002., 1. lpp., un Protokols, ar ko groza Eiropola Konvenciju (2003. gada 27. novembris), OV C 2 6.1.2004. Konvencija par dalībvalstu savstarpēju palīdzību krimināllietās (2000. gada 29. maijs), OV C 197, 12.7.00., 1. lpp., un pievienotais protokols (2001. gada 16. oktobris) OV C 326, 21.11.01., 2. lpp., un Pamatlēmums 2002/465/TI (2002. gada 13. jūnijs) par kopējām izmeklēšanas grupām, OV L 162, 20.6.02., 1. lpp.

Dalībvalstu pieredze vienoto izmeklēšanas komandu izmantošanā ir ierobežota. Lai veicinātu šādu komandu izmantošanu un paraugprakses pieredzes apmaiņu, katrai dalībvalstij būtu jānorīko valsts eksperts.

Padomei būtu jāattīsta pārrobežu policijas un muitas sadarbība, pamatojoties uz kopīgiem principiem. Eiropadome aicina Komisiju iesniegt priekšlikumus, lai turpmāk attīstītu Šengenas *acquis*, ievērojot operatīvo policijas pārrobežu sadarbību.

Dalībvalstīm ar Eiropola palīdzību būtu jāuzlabo tiesībaizsardzības datu kvalitāte. Turklāt Eiropolam būtu jākonsultē Padomi par datu uzlabošanas veidiem. Eiropola informācijas sistēma būtu nekavējoties jāievieš un jānodod ekspluatācijai.

Padome ir aicināta veicināt izmeklēšanas metožu paraugprakses apmaiņu kā pirmo posmu, attīstot kopīgas izmeklēšanas metodes, kā paredzēts Konstitūcijas Līguma III-257. pantā, jo īpaši kriminālistikas izmeklēšanas un informācijas tehnoloģiju drošības jomā.

Dalībvalstu policijas sadarbība vairākos gadījumos ir sekmīgāka un efektīvāka, veicinot iesaistīto dalībvalstu sadarbību attiecībā uz konkrētām tēmām, attiecīgos gadījumos izveidojot vienotas izmeklēšanas komandas, un, vajadzības gadījumā, ar Eiropola un *Eurojust* atbalstu. Konkrētos pierobežu apgabalos ciešāka sadarbība un labāka koordinācija ir vienīgais veids, kā novērst noziedzību un draudus sabiedrības un valsts drošībai.

Lai stiprinātu policijas sadarbību, jāpievērš īpaša uzmanība savstarpējai uzticībai un uzticēšanās veicināšanai. Paplašinātā Eiropas Savienībā būtu jāveic īpaši pasākumi, lai uzlabotu izpratni par dalībvalstu juridisko sistēmu un organizāciju darbību. Padomei un dalībvalstīm līdz 2005. gada beigām sadarbībā ar Eiropas Policijas koledžu (*CEPOL*) būtu jāizveido standarti un moduļi valsts policistu apmācībai, ņemot vērā ES tiesībaizsardzības sadarbības praktiskos aspektus.

Komisija ir aicināta līdz 2005. gada beigām ciešā sadarbībā ar *CEPOL* izveidot sistemātiskas apmaiņas programmas policijas iestādēm, lai panāktu labāku izpratni par dalībvalstu juridisko sistēmu un organizāciju darbību.

Visbeidzot, lai uzlabotu Eiropas Savienības iekšējo drošību, jāņem vērā arī policijas ārējo operāciju pieredze.

2.4 Tādu krīžu vadība Eiropas Savienībā, kurām ir pārrobežu ietekme

Eiropadome 2003. gada 12. decembrī pieņēma Eiropas drošības stratēģiju, kas izklāsta globālus izaicinājumus, galvenos draudus, stratēģisko mērķus un politikas ietekmi attiecībā uz Eiropas drošību labākā pasaulē. Būtisks papildinājums tam ir nodrošināt iekšēju drošību Eiropas Savienībā, īpaši attiecībā uz iespējamām smagām iekšējām krīzēm, kurām ir pārrobežu ietekmē un kas skartu mūsu pilsoņus, vitāli svarīgu infrastruktūru un sabiedrisko kārtību un sabiedrības drošību. Tikai tad var nodrošināt optimālu aizsardzību Eiropas pilsoņiem un vitāli svarīgajai infrastruktūrai, piemēram, avārijas gadījumā, kur iesaistīts bioloģiskais, radioloģiskais, ķīmiskais un kodolapdraudējums (*CBRN*).

Efektīvai pārrobežu krīžu vadībai ES ir nepieciešams ne tikai stiprināt pašreizējo darbību, kas attiecas uz civilo aizsardzību un vitāli svarīgu infrastruktūru, bet arī efektīvi risināt šādu krīžu sabiedriskās kārtības un sabiedrības drošības aspektus, kā arī šo jomu koordināciju.

Tādēļ Eiropadome aicina Padomi un Komisiju, izmantojot to esošās struktūras un pilnībā ievērojot valstu kompetenci, izveidot ES integrētu un koordinētu krīžu vadības sistēmu tādu krīžu vadībai Eiropas Savienībā, kurām ir pārrobežu ietekme, un kuru vajadzētu ieviest vēlākais līdz 2006. gada 1. jūlijam. Šai sistēmai būtu jāpievēršas vismaz šādiem aspektiem: padziļinātai dalībvalstu militāro spēju, uzkrāšanas, mācību, kopīgu militāro apmācību un civilo krīžu vadības operatīvo plānu vērtēšanai.

2.5 Operatīvā sadarbība

Jānodrošina tiesībaizsardzības iestāžu un citu iestāžu operatīvās sadarbības koordinācija visos brīvības, drošības un tiesiskuma telpas aspektos, kā arī Padomes noteikto stratēģisko prioritāšu pārraudzība.

Šajā sakarā Padome ir aicināta veikt priekšdarbus, lai izveidotu Konstitūcijas Līguma III-261. pantā paredzēto iekšējās drošības komiteju, īpaši precizējot tās darbības jomu, uzdevumus, kompetences un sastāvu, lai to varētu izveidot cik drīz vien iespējams pēc Konstitūcijas Līguma spēkā stāšanās.

Lai pa to laiku gūtu praktisku koordinācijas pieredzi, Padome ir aicināta reizi sešos mēnešos organizēt kopīgu sanākumi ar Imigrācijas, robežu un patvēruma stratēģiskās komitejas (*SCIFA*) un 36. panta komitejas (*CATS*) priekšsēdētājiem un Komisijas, Eiropola, *Eurojust*, *EBA*, Policijas priekšnieku darba grupu un *SitCen* pārstāvjiem.

2.6 Noziedzības novēršana

Noziedzības novēršana ir neaizstājama, cenšoties izveidot brīvības, drošības un tiesiskuma telpu. Tādēļ Eiropas Savienībai ir vajadzīgs efektīvs mehānisms, lai atbalstītu dalībvalstu centienus novērst noziedzību. Šajā sakarā jāprofesionalizē un jāstiprina Eiropas Noziedzības novēršanas tīkls. Tā kā novēršanas joma ir ļoti plaša, ir būtiski koncentrēties uz pasākumiem un prioritātēm, kas dalībvalstīm sniedz vislielāko labumu. Eiropas Noziedzības novēršanas tīklam Padomei un Komisijai būtu jānodrošina pieredze un zināšanas efektīvas noziedzības novēršanas politikas izstrādē.

Šajā sakarā Eiropadome atzinīgi novērtē Komisijas iniciatīvu ieviest Eiropas tiesību aktus, lai vāktu, analizētu un salīdzinātu informāciju par noziedzību un viktimizāciju un to attiecīgās tendences dalībvalstīs, kā noteiktus rādītājus izmantojot valsts statistiku un citus informācijas avotus. Eiropas Statistikas birojam (*Eurostat*) būtu jāuzdod šo datu noteikšana un vākšana dalībvalstīs.

Ir svarīgi aizsargāt sabiedriskās organizācijas un privātus uzņēmumus no organizētās noziedzības, izmantojot administratīvus un citus pasākumus. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš nekustamā īpašuma sistemātiskai izpētei, izmantojot to kā ieroci organizētās noziedzības apkarošanai. Partnerattiecības starp valsts un privāto sektoru arī ir būtisks instruments. Komisija ir aicināta 2006. gadā iesniegt priekšlikumus šajā sakarā.

2.7. Organizētā noziedzība un korupcija

Eiropadome atzinīgi novērtē stratēģiskas koncepcijas izveidi attiecībā uz pārrobežu organizētās noziedzības apkarošanu ES līmenī un lūdz Padomi un Komisiju turpināt šīs koncepcijas izstrādi un likt to lietā, sadarbojoties ar citiem partneriem, kā, piemēram, Eiropolu, *Eurojust*, Policijas priekšnieku darba grupu, Eiropas Noziedzības novēršanas tīklu (*EUCPN*) un *CEPOL*. Šajā sakarā būtu jāizskata jautājumi, kas saistīti ar korupciju un tās saikni ar organizēto noziedzību.

2.8 Eiropas Narkotiku stratēģija

Eiropadome uzsver, ka ir svarīgi narkotiku problēmu risināt ar visaptverošu, līdzsvarotu un daudznozaru pieeju, izmantojot novēršanas, palīdzības un rehabilitācijas politiku, nelegālas narkotiku tirdzniecības, prekursoru un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas politiku un stiprinot starptautisko sadarbību.

Eiropas Narkotiku stratēģiju 2005.-2012. gadam pievienos programmai pēc tam, kad to pieņems Eiropadome 2004. gadā decembrī.

3. **TIESISKUMA STIPRINĀŠANA**

Eiropadome uzsver, ka jāturpina pastiprināti izvērst darbu veidojot pilsoņu Eiropu, kā arī būtisko nozīmi, kāda šajā sakarā būs Eiropas tiesiskuma telpas izveidei. Vairāki pasākumi šajā saistībā jau ir veikti. Ir jāpieliek papildu pūles, lai atvieglinātu pieeju tiesvedībai un veicinātu tiesu iestāžu sadarbību, kā arī pilnībā izmantotu savstarpējās atzīšanas principu. Ir jo īpaši svarīgi, lai robežas starp Eiropas valstīm vairs nebūtu šķērslis strīdu izšķiršanai civiltiesību jomā vai tiesvedības ierosināšanai un lēmumu izpildei civillietās.

3.1 Eiropas Kopienų Tiesa

Eiropadome uzsver, ka salīdzinoši jaunajā brīvības, drošības un tiesiskuma telpā liela nozīme ir Eiropas Kopienų Tiesai, un pauž gandarījumu, ka Konstitūcijas Līgumā ir ievērojami palielinātas Eiropas Kopienų Tiesas pilnvaras šajā jomā.

Lai panāktu to, ka Eiropas pilsoņu interesēs, kā arī, lai darbotos brīvības, drošības un tiesiskuma telpa, tiktu nodrošināta ātra Tiesai sniegto tiesību jautājumu risināšana, ir nepieciešams, lai Tiesa būtu spējīga ātri apmierināt iesniegtās prasības, kā paredzēts Konstitūcijas līguma III-369. pantā.

Šajā sakarā un ņemot vērā Konstitūcijas līgumu, būtu jāpievērš uzmanība tam, lai panāktu risinājumu, lai ātri un atbilstīgi izskatītu prasības par prejudiciālo nolēmumu sniegšanu attiecībā uz brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, ko varētu panākt, ja vajadzīgs, grozot Tiesas Statūtus. Komisija ir aicināta - pēc apspriešanās ar Tiesu - iesniegt priekšlikumu šajā sakarā.

3.2 Uzticības veicināšana un savstarpēja uzticēšanās

Tiesu iestāžu sadarbību gan civillietās, gan krimināllietās varētu turpmāk veicināt, stiprinot savstarpēju uzticību un pakāpeniski izveidojot Eiropas juridisko kultūru, kas balstīta uz dalībvalstu tiesisko sistēmu daudzveidību un vienotību, piemērojot Eiropas likumus. Paplašinātajā Eiropas Savienībā savstarpēju uzticēšanos pamato ar pārliecību, ka visiem Eiropas pilsoņiem ir pieeja tiesu sistēmai, kas atbilst augstiem kvalitātes standartiem.

Lai veicinātu pilnīgu savstarpējas atzīšanas principa īstenošanu, ir jāizveido sistēma, kas nodrošina objektīvu un neatkarīgu vērtējumu par ES politikas tiesību jomā īstenošanu, vienlaikus pilnībā ievērojot tiesu iestāžu neatkarību un saskaņā ar visiem pašreizējiem Eiropas mehānismiem.

Savstarpējas uzticības stiprināšanai vajadzīgi īpaši pasākumi, lai uzlabotu savstarpēju saprašanos starp tiesu iestādēm un atšķirīgām juridiskām sistēmām. Šajā sakarā Eiropas Savienībai būtu jāatbalsta juridisko organizāciju un iestāžu tīkli, piemēram, Tiesu iestāžu padomju tīkls, Eiropas Augstāko tiesu tīkls un Eiropas Tiesiskās apmācības tīkls.

Tiesu iestāžu apmaiņas programmas veicinās sadarbību un palīdzēs izveidot savstarpēju uzticēšanos. Tiesību iestāžu personāla apmācībā būtu sistemātiski jāiekļauj ES aspekts. Komisija ir aicināta cik drīz vien iespējams sagatavot priekšlikumu, kas paredz uz pastāvošo struktūru bāzes izveidot efektīvu Eiropas mācību tīklu tiesību iestāžu personālam gan civillietās, gan krimināllietās, kā paredzēts Konstitūcijas līguma III-269. un III-270. pantā.

3.3 Tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās

Ir jācenšas panākt situācijas uzlabošanu, novēršot pašreizējos juridiskus šķēršļus un stiprinot izmeklēšanas koordināciju. Lai veicinātu kriminālvajāšanas efektivitāti, vienlaicīgi nodrošinot pareizu tiesvedības darbību, būtu jāpievērš īpaša uzmanība iespējai, izmeklējot daudzpusējas pārrobežu lietas, centralizēt kriminālvajāšanu vienā dalībvalstī. Turpmākas tiesu iestāžu sadarbības krimināllietās attīstība ir vajadzīga, lai nodrošinātu pienācīgu dalībvalstu un Eiropola tiesībsardzības iestāžu veikto izmeklēšanu kontroli.

Eiropadome šajā sakarā atgādina vajadzību ratificēt un efektīvi un nekavējoties īstenot juridiskos instrumentus par tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās, kā jau minēts punktā par policijas sadarbību.

3.3.1 Savstarpēja atzīšana

Būtu jāpabeidz plašā pasākumu programma, ar ko īsteno principu par tiesas lēmumu savstarpēju atzīšanu krimināllietās, kas aptver tiesas lēmumus visos kriminālprocesa posmos vai citādi attiecas uz šādām procedūrām, kā piemēram, pierādījumu vākšanu un pieņemamību, piekritības kolīzijām un *ne bis in idem* principu un galīgu tiesas spriedumu izpildi ieslodzījuma vai citu (alternatīvu) sankciju gadījumā¹, un turpmāk būtu jāpievērš uzmanība papildu priekšlikumiem šajā sakarā.

¹ OV C 12, 15.1.2001., 10.-12. lpp.

Turpmāka savstarpējas atzīšanas īstenošana, pieņemot to kā tiesu iestāžu sadarbības stūrakmeni, nozīmē to, ka tiesvedībai krimināllietās ir jāizstrādā līdzvērtīgi procesuālo tiesību standarti, pamatojoties uz pētījumiem par dalībvalstīs pieejamo aizsardzības pasākumu līmeni un pienācīgi ievērojot dalībvalstu tiesiskās tradīcijas. Šajā sakarā līdz 2005. gada beigām visā Eiropas Savienībā būtu jāpieņem pamatlēmuma projekts par konkrētām procesuālajām tiesībām krimināllietu tiesvedībā Eiropas Savienībā.

Padomei līdz 2005. gada beigām būtu jāpieņem pamatlēmums par Eiropas pierādījumu orderi¹. Komisija ir aicināta līdz 2004. gada decembrim sniegt priekšlikumus par to, kā izvērst informācijas apmaiņu attiecībā uz datiem par valsts reģistrēto sodāmību un tiesību atņemšanu, jo īpaši attiecībā uz dzimumnoziedzumu izdarītājiem, lai Padome šos priekšlikumus varētu pieņemt līdz 2005. gada beigām. 2005. gada martā būtu jāiesniedz jauns priekšlikums par datorizētu informācijas apmaiņas sistēmu.

3.3.2 Likumu tuvināšana

Eiropadome atgādina, ka līgumos ir paredzēts izstrādāt obligātus noteikumus par procesuālajiem tiesību aktiem, lai veicinātu spriedumu un tiesas lēmumu savstarpēju atzīšanu, kā arī policijas un tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās, kam ir pārrobežu aspekts. Materiālā krimināllikuma tuvināšana ir paredzēta tādiem pašiem nolūkiem un attiecas uz īpaši smagiem noziedzumiem, kam ir pārrobežu aspekts. Būtu jāpiešķir prioritāte noziedzības jomām, kas ir konkrēti minētas līgumos. Lai nodrošinātu efektīvāku īstenošanu valstu sistēmās, TI ministriem Padomē būtu jābūt atbildīgiem par noziedzīgo nodarījumu definēšanu un sodu noteikšanu vispār.

3.3.3 Eurojust

Efektīvai pārrobežu organizētās noziedzības un citu smagu noziedzumu, un terorisma apkarošana prasa koordināciju un sadarbību izmeklēšanas jomā un, ja iespējams, *Eurojust* veiktu centralizētu kriminālvajāšanu sadarbībā ar Eiropolu.

¹ COM (2003) 688.

Eiropadome mudina dalībvalstis dot iespēju *Eurojust* veikt uzticētos uzdevumus:

- līdz 2004. gada beigām efektīvi īstenojot Padomes lēmumu par *Eurojust*¹, pievēršot īpašu uzmanību tiesu varas pilnvarām, kas piešķiramas attiecīgās valsts locekļiem, un
- nodrošinot kompetento valsts iestāžu ciešu sadarbību ar *Eurojust*.

Pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu, Padomei būtu jāpieņem Konstitūcijas līguma III-273. pantā paredzētais Eiropas likums par *Eurojust* pēc Konstitūcijas līguma spēkā stāšanās, bet ne vēlāk kā 2008. gada 1. janvārī, ņemot vērā visus uzdevumus, kas uzticēti *Eurojust*.

Līdz tam laikam *Eurojust* uzlabos darbību, koncentrējoties uz daudzpusējām, smagām un sarežģītām lietām. *Eurojust* gada pārskatā Padomei būtu jāiekļauj ziņas par rezultātiem un kvalitāti saistībā ar tā sadarbību ar dalībvalstīm. *Eurojust* būtu maksimāli jāizmanto sadarbības nolīgums ar Eiropolu un jāturpina sadarbība ar Eiropas Tiesiskās sadarbības tīklu un citiem attiecīgiem partneriem.

Eiropadome aicina Padomi apsvērt *Eurojust* turpmāko attīstību, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu.

3.4 Tiesu iestāžu sadarbība civillietās

3.4.1 Pārrobežu civiltiesību procedūru veicināšana

Civiltiesības, tostarp ģimenes tiesības, skar pilsoņus ikdienā. Tādēļ Eiropadome uzskata par ļoti svarīgu turpināt tiesu iestāžu sadarbību civillietās un, lai pilnībā pabeigtu 2000. gadā pieņemto savstarpējas atzīšanas programmu. Galvenais politikas mērķis šajā jomā ir tāds, lai Eiropas valstu robežas vairs nebūtu šķērslis civillietu izšķiršanai vai tiesvedības ierosināšanai un civillietu lēmumu izpildei.

¹ OV L 63, 6.3.2002., 1.-3. lpp.

3.4.2 Lēmumu savstarpēja atzīšana

Lēmumu savstarpēja atzīšana ir efektīvs līdzeklis, kā sargāt pilsoņu tiesības un nodrošināt šo tiesību izpildi visā Eiropā.

Tādēļ turpmākai savstarpējas atzīšanas pasākumu programmas¹ īstenošanai jāklūst par vienu no galvenajām prioritātēm nākamajos gados, lai varētu nodrošināt tās pabeigšanu 2011. gadā. Būtu aktīvi jāveic darbs attiecībā uz šādiem projektiem: likumu kolīziju attiecībā uz saistībām, kas nav līgumsaistības ("Roma II") un līgumsaistībām ("Roma I"), Eiropas maksājuma rīkojums un instrumenti attiecībā uz alternatīvu strīdu izšķiršanu un attiecībā uz maza apjoma prasībām. Paredzot šo projektu pabeigšanu, būtu pienācīgi jāņem vērā pašreiz veiktais darbs saistītās jomās.

Pašreizējo savstarpējas atzīšanas instrumentu efektivitāte būtu jāstiprina, standartizējot procedūras un dokumentus un izveidojot obligātus standartus procesuālo likumu aspektiem, piemēram, tiesas un ārpustiesas dokumentu paziņošanai, tiesvedības sākšanai, tiesas lēmumu izpildei un izmaksu pārskatāmībai.

Attiecībā uz ģimenes un mantošanas tiesībām, Komisija ir aicināta sniegt šādus priekšlikumus:

- 2005. gadā - projektu tiesību aktam par uzturēšanas lēmumu atzīšanu un izpildi, tostarp nodrošināšanas pasākumus un provizorisku izpildi;
- 2005. gadā - Zaļo grāmatu par likumu kolīziju mantošanas gadījumos, tostarp piekritības jautājumu, savstarpēju atzīšanu un lēmumu izpildi šajā jomā, Eiropas mantošanas apliecību un mehānismu, kas precīzi ļautu noteikt Eiropas Savienības iedzīvotāju testamentu pastāvēšanu;
- 2006. gadā - Zaļo grāmatu par likumu kolīziju gadījumos, kas attiecas uz laulības īpašuma režīmiem, tostarp jautājumu par piekritību un savstarpēju atzīšanu;
- 2005. gadā - Zaļo grāmatu par likumu kolīziju lietās sakarā ar laulības šķiršanu (Roma III).

Tiesību akti šajās jomās būtu jāpabeidz līdz 2011. gadam. Tādiem tiesību aktiem būtu jāattiecas uz starptautisko privāttiesību jautājumiem un nevajadzētu pamatoties uz saskaņotiem jēdzieniem, piemēram, "ģimene", "laulība" vai citiem. Vienotas materiālo tiesību normas būtu jāievieš tikai kā papildu pasākumi, ja jāpanāk lēmumu savstarpēja atzīšana vai jāuzlabo tiesu iestāžu sadarbība civillietās.

¹ OV C 12, 15.1.2001., 1.-9. lpp.

Līdztekus savstarpējas atzīšanas programmas īstenošanai būtu rūpīgi jāpārskata nesen pieņemto tiesību aktu darbība. Šādas pārskatīšanas rezultātā būtu jānodrošina vajadzīgā informācija, lai izstrādātu jaunus pasākumus.

3.4.3 Pastiprināta sadarbība

Lai panāktu to tiesību aktu efektīvu darbību, kuri paredz tiesu iestāžu vai citu struktūru sadarbību, dalībvalstīm būtu jāieceļ koordinācijas tiesneši vai citas kompetentas amatpersonas, kas darbotos attiecīgajā valstī. Vajadzības gadījumos tie varētu izmantot attiecīgās valsts kontaktpunktu Eiropas civillietu Tiesiskās sadarbības tīklā. Komisija ir aicināta organizēt ES darba grupas par ES tiesību piemērošanu un veicināt juridisko profesiju locekļu (piemēram, tiesu izpildītāju un notāru) sadarbību, lai varētu konstatēt, kāda ir labākā prakse.

3.4.4 ES tiesību aktu saskaņotības nodrošināšana un kvalitātes uzlabošana

Līgumtiesību jautājumos būtu jāuzlabo pašreizējo un turpmāko Kopienas tiesību aktu kvalitāte, izmantojot pasākumus, kas konsolidētu, kodificētu un racionalizētu spēkā esošos juridiskos instrumentus, kā arī izveidot vienotu modeli. Būtu jāizveido sistēma, lai pētītu iespēju izvērst ES mēroga līgumtiesību standartus un nosacījumus, ko Eiropas Savienībā varētu lietot uzņēmumi un arodapvienības.

Būtu jāveic pasākumi, lai Padome varētu sistemātiskāk pārskatīt visu to Kopienas juridisko instrumentu kvalitāti un saskaņotību, kas attiecas uz sadarbību civillietās.

3.4.5 Starptautiskā tiesību sistēma

Komisija un Padome ir aicināta nodrošināt ES un starptautiskās tiesību sistēmas saskaņotību un turpināt veidot ciešākas attiecības un sadarbību ar starptautiskām organizācijām, piemēram, Hāgas Konferenci par starptautiskajām privāttiesībām un Eiropas Padomi, jo īpaši, lai koordinētu iniciatīvas un stiprinātu organizāciju darbību un instrumentu sinerģiju ar ES instrumentiem. Kopienas pievienošanās Hāgas Konferencei būtu jāpabeidz cik drīz vien iespējams.

4. ĀRLIETAS

Eiropadome atzīst, ka prioritārā nozīme, ko tā piešķir saskaņotai ārējās dimensijas attīstīšanai Eiropas Savienības brīvības, drošības un tiesiskuma politikas jomā nepārtraukti aug. Līdztekus aspektiem, kas jau aplūkoti iepriekšējās nodaļās, Eiropadome aicina Komisiju un ģenerālsēkretāru/ Augsto pārstāvi 2005. gada beigās Padomei iesniegt stratēģiju attiecībā uz visiem Savienības brīvības, drošības un tiesiskuma politikas ārējiem aspektiem, pamatojoties uz pasākumiem, kas izstrādāti šajā programmā. Stratēģijai būtu jāatspoguļo Eiropas Savienības īpašās attiecības ar trešām valstīm, valstu grupām un reģioniem, un jākoncentrējas uz īpašajām vajadzībām, lai ar tām sadarbotos TI jomā.

Visas pilnvaras, ko Eiropas Savienība var izmantot, tostarp pilnvaras ārējās attiecībās, būtu jāliek lietā integrēti un konsekventi, lai izveidotu brīvības, drošības un tiesiskuma telpu. Ir jāņem vērā šādas pamatnostādnes¹: iekšpolitika kā galvenais parametrs, kas attaisno rīcību ārējās attiecībās; pievienotās vērtības aspekta svarīgums saistībā ar dalībvalstu īstenotajiem projektiem; ieguldījums Eiropas Savienības ārpolitikas vispārējo politisko mērķu sasniegšanā; iespēja sasniegt mērķus samērīgā termiņā; iespēja veikt ilgtermiņa darbības.

¹ noteiktas Eiropadomes sanāksmē Feirā 2000. Gadā.

EIROPADOMES DEKLARĀCIJA
PAR ATTIECĪBĀM STARP ES UN IRĀKU

1. Eiropadome apsprieda notikumu attīstību Irākā kopš Irākas suverenitātes atjaunošanas 2004. gada 28. jūnijā.
2. Eiropadome atkārtoti apstiprināja, ka tā vēlas drošu, stabilu, vienotu, pārtikušu un demokrātisku Irāku, kas sniegs pozitīvu ieguldījumu reģiona stabilitātē; Irāku, kas konstruktīvi sadarbosies ar saviem kaimiņiem un starptautisko sabiedrību, lai risinātu kopīgus izaicinājumus. Tā bija vienprātis, ka Šarmelšeikas konferencē 2004. gada 23. novembrī ES būtu jāstrādā partnerībā ar Irākas pagaidu valdību, Irākas tautu un konferences dalībniekiem, lai sasniegtu šos mērķus.
3. Eiropadome ar dziļu gandarījumu apsveica suverenitātes atpakaļ nodošanu Irākas pagaidu valdībai 2004. gada 28 jūnijā. Tā vēlreiz apliecināja savu apņemšanos atbalstīt ANO Drošības padomes Rezolūcijas Nr. 1546 īstenošanu un atbalstīt ANO darbību Irākā. Eiropadome izteica pilnu ES atbalstu politiskajai pārejai uz konstitucionāli ievēlētu Irākas valdību. Tā pauž gandarījumu par visiem Irākas pagaidu valdības veiktiem pasākumiem, lai panāktu plašāku politiskā spektra dalību Irākā, tādējādi sniedzot ieguldījumu politiskā procesa veiksmīgā norisē un nodrošinot risinājumus Irākas problēmām. Svarīgs solis šajā procesā ir 2005. gada janvārī plānotās vēlēšanas, un Eiropadome atzīmēja, cik svarīgs ir Eiropas Savienības nepārtraukts minēto vēlēšanu atbalsts, kā arī atbalsts vēlēšanām, kas paredzētas 2005. gada decembrī.

4. Eiropas Savienība izmantos savu dialogu ar Irāku un tās kaimiņiem, lai sekmētu nepārtrauktu reģionālo iesaisti un atbalstu drošības uzlabošanā un politiskā procesa attīstībā Irākā, un valsts atjaunošanas procesā, kurš balstīts uz visu pušu iesaisti, demokrātijas principiem, cilvēktiesību ievērošanu un likuma varu, kā arī lai veicinātu atbalstu drošībai un sadarbībai reģionā. Šajā sakarā Eiropadome puda gandarījumu par Starptautisko konferenci, kas notiks Šarmelšeihā, kurā piedalīsies ES, kā par turpmāku virzību, cenšoties atbalstīt politisko un atjaunošanas procesu saskaņā ar ANO DP Rezolūciju Nr. 1546. ES atbalstīs šo procesu un uzsver nepieciešamību rīkot vēlēšanas 2005. janvārī.
5. Eiropadome atkārtoti pauž nosodījumu teroristu uzbrukumiem, ķīlnieku sagrābšanai un slepkavībām, kas izdarītas Irākā. Eiropas Savienība pauž nožēlu par to, ka teroristu vardarbības kampaņa Irākā paildzina Irākas tautas ciešanas un rada grūtības politiskajam progresam un ekonomikas atjaunošanai Irākā, un tā apsveic visu pušu apņemšanos saskaņā ar ANO DP Rezolūciju Nr. 1546 rīkoties atbilstīgi starptautiskajām tiesībām, tostarp efektīvai cilvēktiesību aizsardzībai un veicināšanai.
6. Eiropadome atgādināja par Komisijas Paziņojumu “ES un Irāka – sadarbības pamati”, ko Eiropadome apstiprināja jūnijā un kurā izklāstīti vidēja laikposma mērķi ES – Irākas attiecību attīstībai un ietver Augstā pārstāvja Solanas un komisāra Patena vēstuli. Eiropadome atzīmēja, ka ir panākts būtisks progress attiecību uzsākšanā ar Irāku.
7. Eiropadome atgādināja par Kopienas sniegto ieguldījumu vairāk kā 300 miljonus eiro apmērā humānai un atjaunošanas palīdzībai 2003. - 2004. gadā. Šāds ieguldījums bija vērsts uz būtiskāko pakalpojumu darbības atjaunošanu – ūdens piegādi, sanitāro apstākļu nodrošināšanu, izglītības jomu un veselības aprūpi, – veicinot nodarbinātību un samazinot nabadzību un atbalstot pārvaldību, politisko procesu, pilsonisko sabiedrību un cilvēktiesības. Vairākas dalībvalstis arī ir devušas ieguldījumu Starptautiskajā Irākas Atjaunošanas fondā (*IRFFI*).

8. Eiropadome pauda gandarījumu par visapvienoto Faktu vākšanas misiju, lai perspektīvā veiktu integrētu Policijas un tiesiskuma operāciju Irākā, un izskatīja tās ziņojumu. Eiropadome atzina krimināltiesu sistēmas stiprināšanas nozīmi, kas atbilst tiesiskuma, cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanas prasībām. Tā ņēma vērā Irākas iestāžu vēlmi, lai ES aktīvāk iesaistītos Irākā, un to, ka krimināltiesību jomas stiprināšana atbilst Irākas vajadzībām un prioritātēm.
9. Eiropadome piekrita, ka ES varētu sniegt lietderīgu ieguldījumu stabilas, drošas un demokrātiskas Irākas izveidošanā un atjaunošanā ar integrētas policijas, tiesiskuma un civilās pārvaldes misijas palīdzību, kas, cita starpā, veicinātu ciešāku sadarbību starp dažādām iesaistītajām pusēm krimināltiesību sistēmā un stiprinātu vadošo policijas, tiesas sistēmu un labošanas iestāžu amatpersonu vadības spējas un uzlabotu ar kriminālmeklēšanu saistītās prasmes un procedūras kriminālmeklēšanā, pilnībā ievērojot tiesiskumu un cilvēktiesības. Šāda misijai vajadzētu būt drošai, neatkarīgai un skaidri noteiktai, taču tā papildinātu un paaugstinātu pašreizējo starptautisko centienu vērtību, kā arī attīstītu sinerģiju ar Kopienas un dalībvalstu veiktajiem centieniem. Atzīstot, ka darbības ārpus Irākas ar sakaru elementiem Irākā būtu šobrīd realizējamas, Eiropadome vienojās, ka attiecībā uz misiju Irākas teritorijā, pirms jebkāda lēmuma pieņemšanas ir nepieciešams pienācīgi ņemt vērā visus drošības jautājumus.
10. Premjerministra *Allawi* tikšanās ar Eiropadomi sniedza iespēju Savienībai turpināt padziļināt politisko dialogu ar Irāku un apspriest ar *Allawi* kungu Irākas nākotni un ES sadarbības ar Irāku stiprināšanu.
11. Eiropadome sniedza *Allawi* kungam visaptverošu informāciju par ES palīdzību Irākai. Šī informācija, kurā ir Kopienas un dalībvalstu nodrošinātie elementi, ietver šādus elementus:

- Irākai tiks sniegta iespēja nākotnē noslēgt nolīgumu starp ES un Irāku, lai atspoguļotu divpusēju ieinteresētību veidot partnerattiecības un veicināt sadarbību politikas un tirdzniecības jomā starp ES un Irāku. Eiropadome lūdza Komisiju uzsākt sagatavošanas darbus un strādāt ar Irākas valdību pie konkrētām palīdzības programmām, kuras paredzētas, lai izveidotu nosacījumus šādam nolīgumam. Šajā sakarā Eiropadome aicināja Komisiju attiecīgi veicināt, pienācīgi ievērojot drošību, tās klātesamību Bagdādē.
- atbilstīgi jūlija un septembra Vispārējo lietu un ārējo attiecību padomes sanāksmes secinājumiem par ES finansiālo un personāla atbalstu vēlēšanu sagatavošanās darbiem, cieši koordinējot darbību ar ANO, Kopiena nodrošinās vēl 30 miljonus eiro Irākas Starptautiskā Atjaunošanas fonda kompleksa (*IRFFI*) vēlēšanu punktiem un plāno nodrošināt turpmāku atbalstu vēlēšanu procesā ar tādu specifisku pasākumu starpniecību kā vēlēšanu ekspertu nodrošināšana Irākas Neatkarīgajā vēlēšanu komisijā, kā arī vietējo novērotāju apmācība. Dalībvalstis tāpat sniedz palīdzību vēlēšanu sagatavošanās darbos ar divpusējo ieguldījumu starpniecību. Ņemot vērā vēlēšanu termiņu janvārī, ir būtiski izmaksāt atbalstu nekavējoties, lai ņemtu dalību priekšvēlēšanu procesā;
- tā kā ES piešķir lielu nozīmi aktīvai ANO dalībai Irākā un atbalsta ANO vadošo lomu politiskā procesa veicināšanā un Irākas atjaunošanā, ES dalībvalstis pēc ANO ģenerālsekretāra lūguma ir gatavas veikt ievērojamus ieguldījumus ANO Aizsardzības spēku Irākā vidējā perimetra finansēšanā. Komisija turpina apspriest ar ANO iespējamo Kopienas finanšu ieguldījumu iekšējam perimetram;
- līdz 2004. gada novembra beigām būtu jānosūta ekspertu grupa dialoga turpināšanai ar Irākas iestādēm, lai sāktu sākotnējo plānošanu attiecībā uz iespējamu integrētu policijas, tiesiskuma un civilās administrācijas misiju, kuras darbības sākums gaidāms pēc 2005. gada janvāra vēlēšanām, un jo īpaši novērtētu steidzamās drošības vajadzības šādai misijai. Būtu jāveicina arī dialogs ar citām reģiona valstīm par šiem un citiem jautājumiem;

- notiekošās humānā un atjaunošanas palīdzības īstenošana; lielāko daļu Kopienas un dalībvalstu līdzekļu turpinās novirzīt uz *IRFFI*;
- Irāka ir ES Vispārējās atvieglojumu sistēmas saņēmēja un tā būtu jāmudina darīt visu nepieciešamo, lai gūtu labumu no šiem atvieglojumiem. Eiropadome atgādināja Komisijas piedāvājumu Irākas pagaidu valdībai ieviest *GSP* atvieglojumus Irākā. Tiklīdz apstākļi to ļauj, Eiropas Komisijai būtu jāstrādā kopā ar Irākas administrāciju, lai izveidotu administratīvās sadarbības sistēmu, kas nepieciešama, lai šī sistēma darbotos;
- nepārtrauktie dalībvalstu centieni apmainīties viedokļiem par parādu un līdzīgiem ekonomikas politikas nosacījumiem. Vairākas ES dalībvalstis ir iesaistītas notiekošajās Parīzes Kluba sarunās par Irākas parādu. Eiropadome pauda gandarījumu par gaidāmo Irākas Finanšu Ministrijas misijas vizīti Parīzes Klubā novembrī.
